

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Mechanismus rozhodování jako proměnná
rozvoje vybraných obcí**

Bc. Alžběta Lukášová

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Alžběta Lukášová

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Tábor

Název práce

Mechanismus rozhodování jako proměnná rozvoje vybraných obcí

Název anglicky

Decision-making mechanism as a variable of development of selected municipalities

Cíle práce

Rozvoj obcí je zásadním způsobem formován vrcholnými politickými reprezentanty daných municipalit. Ačkoliv mají členové zastupitelstev mandát přijímat rozhodnutí o klíčových agendách rozvoje, vlastní mechanismus rozhodování není nijak legislativně upraven. V tomto kontextu je cílem práce posoudit, jaký je mechanismus přijímání rozhodnutí o investičních akcích vybraných obcí. Cíl je operacionalizován dílčími cíli. Prvním z nich je popsat vnitřní mechanismus rozhodování ve vybraných studovaných obcích. Dále pak je cílem ověřit uplatnitelnost stávající teorie, která upravuje rozhodování v obcích v České republice.

Metodika

Práce bude pojata jako případová studie tří obcí různé velikostní kategorie v okrese Benešov. Předmětem studia bude mechanismus vnitřního rozhodování o zásadní agendě obcí (investiční akce a rozpočet). Data budou získána zejména na základě rozhovorů s představiteli vybraných územních samospráv. Použita budou také data získaná na základě studia dostupných materiálů (zápisy z jednání zastupitelstev, rozpočty obcí, atp.). Využita budou také data Českého statistického úřadu (zejména pro potřeby popisu zvolených obcí).

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

rozvoj obcí, mechanismus rozhodování, zastupitelstvo, pracovní schůze zastupitelstva, rozpočet, investice

Doporučené zdroje informací

- BERNARD, Josef. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2011. ISBN 978-80-7419-069-8.
- ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav; ČOPIK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru : specifika politického života v obcích ČR*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.
- ČOPIK, J. – KOPŘIVA, R. – ČMEJREK, J. *MECHANISMY ROZHODOVÁNÍ O INVESTIČNÍCH ZÁMĚRECH A ROZPOČTECH OBCÍ*, 2017, 482-506, [bwmeta1.element.cejsh-8d70551a-d329-4cac-a8d3-f15d565b10c6](#)
- KOPŘIVA, R., ČOPIK, J., ČMEJREK, J. *Starostové jako proměnná v typologiích územních samospráv: případová studie ČR, Územní studie*, 2021, 47:2, 167-185, DOI: 10.1080/03003930.2019.1699069

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Radek Kopřiva, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 12. 7. 2022

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 2. 11. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 15. 03. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Mechanismus rozhodování jako proměnná rozvoje vybraných obcí“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne

.....

Poděkování

Ráda bych zde poděkovala Ing. Radku Kopřivovi, PhD. za odborné vedení, rady a připomínky při tvorbě mé diplomové práce. Děkuji také představitelům vybraných obcí za informace, které mi poskytli v jednotlivých rozhovorech.

Mechanismus rozhodování jako proměnná rozvoje vybraných obcí

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá procesem rozhodování o důležitých agendách rozvoje ve vybraných obcích a vlivem představitelů samospráv na toto rozhodování. Dále ověřuje platnost stávající teorie, která upravuje rozhodování v obcích.

V teoretické části je popsána obecně samospráva a poté tři vybrané obce. Zmiňuji zde jejich historii, polohu, demografický vývoj, hospodaření, územní plán a život v obci.

V praktické části je v úvodu analýza rozhodování v těchto obcích a v druhé části je diskuse věnovaná odpovědím starostů vybraných obcí na pokládané otázky a vyhodnocení těchto rozhovorů.

Klíčová slova: rozvoj obcí, mechanismus rozhodování, zastupitelstvo, pracovní schůze zastupitelstva, rozpočet, investice

Decision-making mechanism as a variable of development of selected municipalities

Abstract

The diploma thesis deals with the decision-making process on important development agendas in selected municipalities and the influence of local government representatives on this decision-making. Further verifies the validity of the existing theory that governs decision-making in municipalities.

The theoretical part describes self-government in general and then three selected municipalities. I mention here their history, location, demographic development, management, spatial plan and life in the village.

In the practical part, the introduction is an analysis of decision-making in these municipalities, and the second part is a discussion dedicated to the responses of the mayors of selected municipalities to the questions asked and their evaluation interviews.

Keywords: municipal development, decision-making mechanism, council, council work meeting, budget, investment

Obsah

1. Úvod.....	11
2. Cíl práce a metodika	12
2.1. Cíl práce	12
2.2. Metodika	12
3. Teoretická východiska	13
3.1. Územní samospráva	13
3.2. Vývoj územní samosprávy po roce 1990	13
3.2.1. Spojení státní správy s územní samosprávou	14
3.2.2. Právo na samosprávu.....	14
3.2.3. Základní prvky samosprávy.....	14
3.2.4. Základní funkce samosprávy	14
3.2.5. Územní působnost	15
3.2.6. Vyšší územně správní celky	15
3.3. Obce.....	16
3.3.1. Rozdělení obcí.....	17
3.3.2. Působnost obcí	17
3.3.3. Orgány obce	18
3.3.4. Iniciační a kontrolní orgány	20
3.3.5. Hospodaření obcí.....	21
3.3.6. Rozpočet obce	22
4. Rozvojové nástroje	23
4.1. Participace občanů na lokálním politickém procesu	23
4.2. Místní agenda 21 (MA21)	23
4.3. Místní rozvoj	24
4.3.1. Sociální kapitál a jeho význam v menších obcích.....	24
4.4. Rozvoj obce a její směřování.....	25
4.4.1. Strategické plánování.....	25
4.4.2. Územní plánování.....	26
4.4.3. Komunální politika a rozhodovací mechanismy v obcích	26
5. Praktická část	31
5.1. Obec Václavice.....	31
5.1.1. Obecní symboly	31
5.1.2. Historie obce	32

5.1.3.	Poloha obce	32
5.1.4.	Demografický vývoj v obci	33
5.1.5.	Hospodaření obce	34
5.1.6.	Územní plánování.....	35
5.1.7.	Samospráva obce	36
5.1.8.	Život v obci.....	36
5.2.	Obec Neveklov	37
5.2.1.	Obecní symboly	37
5.2.2.	Historie města Neveklov	38
5.2.3.	Poloha města	38
5.2.4.	Demografický vývoj obce.....	40
5.2.5.	Hospodaření města	40
5.2.6.	Územní plán	41
5.2.7.	Samospráva města.....	41
5.2.8.	Život v obci.....	42
5.3.	Město Týnec nad Sázavou	43
5.3.1.	Obecní symboly	43
5.3.2.	Historie města	44
5.3.3.	Poloha města Týnec nad Sázavou	45
5.3.4.	Demografický vývoj území	47
5.3.5.	Hospodaření obce	48
5.3.6.	Územní plán	49
5.3.7.	Samospráva města.....	50
5.3.8.	Život ve městě	51
5.4.	Mechanismus rozhodování ve vybraných obcích.....	52
5.4.1.	Mechanismy rozhodování investice-zjištění.....	53
5.4.2.	Mechanismy rozhodování investice – srovnání	54
5.4.3.	Mechanismy rozhodování rozpočet – zjištění.....	54
5.4.4.	Strategické plány rozvoje	55
5.4.5.	Využívání dotačních programů.....	56
5.4.6.	Plánované významné investice	57
6.	Diskuse.....	58
7.	Závěr.....	60
8.	Seznam použitých zdrojů.....	62
9.	Seznam obrázků a zkratk	66

9.1.	Seznam obrázků	66
9.2.	Seznam použitých zkratk.....	66
10.	Přílohy	67
10.1.	Otázky kladené starostům jednotlivých obcí.....	67
10.2.	Obrázky.....	67

1. Úvod

Tato diplomová práce se zaměřuje na analýzu rozhodovacích procesů v obcích. Mechanismus rozhodování v obci není legislativně upraven, a proto je jeho nastavení vždy v kompetenci konkrétní obce. Ambicí této práce je porovnání nastavených rozhodovacích mechanismů ve třech obcích různé velikosti a výsledky zjištění porovnat se stávající teorií.

V obecném měřítku lze konstatovat, že fungování místní samosprávy definuje zákon o obcích a zásadní postavení v rozhodovacím procesu má zastupitelstvo, jako orgán volený přímo občany. Zastupitelstvu je svěřena zákonem odpovědnost za rozhodování v samostatné působnosti obce. Rozhodování v samostatné působnosti obce je pro její rozvoj velmi zásadní a má jako takové svá specifika, která jsou velmi často ovlivňována nastavenými rozhodovacími mechanismy.

Téma této práce bylo zvoleno právě pro důležitost vlivu rozhodovacích mechanismů na rozvoj obcí v samostatné působnosti, a tím na každého občana obce. Základem pro posouzení vhodnosti či přínosnosti nastavených mechanismů je porovnání obcí různých velikostí, různé velikosti zastupitelstva obce, a to v oblasti, která má na rozvoj obce minimálně z pohledu běžného občana největší vliv, a sice z pohledu rozhodování o investičních akcích. Při analýze stávajícího stavu se proto tato práce mimo jiné zaměří na to, kdo přichází nejčastěji s návrhy na realizaci investičních akcí, kdo se věnuje sestavování rozpočtu, a jak se o něm jedná. Dále také nakolik využívají ve sledovaných obcích dotační programy, a jakou formou řeší jednotlivé obce administraci žádostí o dotace. Zájmovou oblastí této práce jsou také budoucí investice, a to zejména z pohledu rozvojových oblastí, na které jsou cíleny.

Práce je členěna do dvou základních částí. První, teoretická část, se věnuje místní samosprávě, mimo jiné její struktuře, organizaci obecního úřadu, místnímu rozvoji, hospodaření obce nebo rozhodovacím mechanismům v obci v obecném měřítku. Druhou část práce tvoří vlastní analytická data, která sumarizují specifika vybraných obcí v kontextu tématu této práce, tedy rozhodovacích mechanismů z pohledu rozvoje jednotlivých obcí. V závěrečné části jsou shrnuta zjištěná fakta a porovnána se stávající teorií.

2. Cíl práce a metodika

2.1. Cíl práce

Rozvoj obcí je zásadním způsobem formován vrcholnými politickými reprezentanty daných municipalit. Ačkoliv mají členové zastupitelstev mandát přijímat rozhodnutí o klíčových agendách rozvoje, vlastní mechanismus rozhodování není nijak legislativně upraven. V tomto kontextu je cílem práce posoudit, jaký je mechanismus přijímání rozhodnutí o investičních akcích vybraných obcí. Cíl je operacionalizován dílčími cíli. Prvním z nich je popsat vnitřní mechanismus rozhodování ve vybraných studovaných obcích. Dále pak je cílem ověřit uplatnitelnost stávající teorie, která upravuje rozhodování v obcích v České republice.

2.2. Metodika

Práce je pojata jako případová studie tří obcí různé velikostní kategorie v okrese Benešov. Jsou jimi obce Václavice, Neveklov a Týnec nad Sázavou. Vybrané obce se liší velikostí a počtem obyvatel.

Rozdíly vyplývají také z geografického umístění. Obec Václavice leží nedaleko Benešova a má asi 620 obyvatel. Neveklov se nachází ve směru na Sedlčany a má asi 2700 obyvatel. Největší zmiňovanou obcí v této práci je město Týnec nad Sázavou, s počtem obyvatel nad 5700.

Práce se zaměřuje především na popis obce a jejích orgánů a rozhodovací proces. Předmětem studia bude mechanismus vnitřního rozhodování o zásadní agendě obcí (investiční akce a rozpočet). Data budou získána zejména na základě rozhovorů s představiteli vybraných územních samospráv. Použita budou také data získaná na základě studia dostupných materiálů (zápisy z jednání zastupitelstev, rozpočty obcí atp.). Využita budou také data Českého statistického úřadu (zejména pro potřeby popisu zvolených obcí). Na základě získaných dat bude následně provedeno srovnání zjištěných závěrů s dosavadní teorií.

3. Teoretická východiska

3.1. Územní samospráva

Samospráva je veřejná správa, kterou vykonávají subjekty odlišné od státu. Podílí se na výkonu tzv. zbývající veřejné moci, která je oddělena od moci státní.¹ Samospráva územních celků je zaručena přímo v Ústavě České republiky, je tedy nutné ji považovat za podstatnou náležitost demokratického právního státu.² Bližší vymezení nalezneme v hlavě sedmé, která je přímo označena jako územní samospráva.³

V dalších ustanoveních Ústavy je pak zakotveno právo územních samosprávních celků na samosprávu, právo na vlastní majetek a hospodaření podle vlastního rozpočtu, a též je stanoveno zastupitelstvo jako základní orgán územních samosprávních celků. Ústava dělí územní samosprávu na základní územní samosprávné celky, kterými jsou obce, a dále na vyšší územní samosprávné celky, tedy kraje.²

Územní samospráva patří mezi decentralizované formy výkonu veřejné správy a jako takovou ji chrání nástroje ústavního soudnictví. Základními právními normami, které vymezují úkony územní samosprávy, jsou Ústava, zákon č. 128/2000 Sb. o obcích, a zákon č. 129/2000 Sb. o krajích.^{4,5}

3.2. Vývoj územní samosprávy po roce 1990

Územní samospráva byla před rokem 1990 téměř vyloučena z veřejného života a její následná obnova nebyla jednoduchá. Bylo nutné vytvořit novou větev veřejné správy, na což navazovala celková reforma. Tu je možné rozdělit na dvě fáze. Tou první je fáze územní reformy veřejné správy. Tak označujeme období od revitalizace obcí na samosprávních principech od roku 1990 až do vzniku orgánů krajských samospráv na konci roku 2000.

Druhá fáze územní reformy veřejné správy pak spočívala v ukončení činnosti okresních úřadů a převodu jejich činnosti na obce a kraje.⁶

¹ BALÍK, Stanislav. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 250 s. ISBN 978-80-247-2908-4, str. 11

² Ústava, hlava první, čl. 8 (ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

³ Ústava, hlava sedmá, čl. 9 (ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

⁵ Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích.

⁶ PRŮCHA, P. Správní právo, Obecná část. 7. vydání. Praha: MU Brno – Doplněk Brno, 2007, ISBN 978-80-7239-207-0, 420 s. str. 185.

3.2.1. Spojení státní správy s územní samosprávou

Státní správa s územní samosprávou jsou spojené přenesenou působností obcí a krajů v tzv. smíšeném modelu územní veřejné správy. Samospráva deleguje výkonné i normativní pravomoci státu na veřejnoprávní korporace nestátního charakteru. Vykonávají ji vlastním jménem, vlastními prostředky a na vlastní odpovědnost. Vztah státu a samosprávy je do určité míry nezávislý, ale není rovnocenný.⁷

3.2.2. Právo na samosprávu

Právo na samosprávu mají osoby žijící na území určité obce, nikoliv územní samosprávný celek jako takový. Obyvatelé obcí a krajů jsou kvalifikovaná skupina, která je nadána určitým okruhem výlučných subjektivních práv.⁸

3.2.3. Základní prvky samosprávy

Základními prvky jsou v první řadě území anebo činnost, vůči kterým působí. Územní samospráva je spjata s určitým územím, přičemž na jednom území v tomtéž státě může působit více územních samospráv různých stupňů.⁹ Dále jsou to osoby podřazené samosprávě a existence samosprávy jako právnické osoby veřejného práva se soustavou samosprávních orgánů a vlastní hospodaření a rozpočet.¹⁰

3.2.4. Základní funkce samosprávy

Mezi základní funkce samosprávy patří funkce politická, jako např. vyhlášení místního referenda, udělování čestného občanství a další. Významná je funkce ekonomická, kam řadíme hospodaření obce, tedy sestavování rozpočtu, schvalování závěrečného účtu anebo zakládání a rušení právnických osob.

Neopomenutelný vliv má samospráva na vzdělání, zdravotní péči, sport, či školství a sociální oblast v dotčeném území. Tuto funkci můžeme nazývat funkcí sociální.

⁷ PRŮCHA, P. Správní právo, Obecná část. 7. vydání. Praha: MU Brno – Doplněk Brno, 2007, ISBN 978-80-7239-207-0, 420 s. str. 185.

⁸ KADEČKA, S. In Břeň, J., Cogan, R., Galuška, P. a kol. Obce 2006–2007. Praha: ASPI, a.s., 2006, ISBN 978-80-210-4768-6, 396 s. str.12.

⁹ KOUDELKA, Z. Samospráva. Praha: Linde Praha a.s., 2007. ISBN: 978-80-7201-665-5, str. 20.

¹⁰ KOUDELKA, Z., Samospráva. Praha: Linde Praha a.s., 2007, str.726, ISBN 978-80-7201-665-5, str. 30.

Funkce ekologická pak zahrnuje činnosti, kterými je zajišťováno udržování čistoty v obci, svoz a likvidace odpadů nebo odvádění a čištění odpadních vod. Funkci bezpečnosti pak můžeme z pohledu samosprávy spatřovat především v pravomoci zřizovat obecní policii. Další významnou funkcí samosprávy je například funkce infrastrukturní, která zajišťuje údržbu komunikací, vodovodů anebo kanalizace.

Pro plnění jednotlivých funkcí mají obce k dispozici různé nástroje. Mezi základní nástroje obcí můžeme zařadit vlastní rozhodnutí orgánů samosprávného územního celku, jako je například usnesení zastupitelstva obce nebo rady obce, uzavření smlouvy anebo regulace určitých oblastí prostřednictvím vydávání obecně závazných vyhlášek, či ukládání sankcí.¹¹

3.2.5. Územní působnost

Územní samospráva působí směrem k určitému území v rámci státu. V jednom státu může existovat více stupňů územních samospráv. V České republice je základní územní jednotkou obec, nad ní je samospráva vyšších územních celků, tedy krajů. Toto rozdělení vychází z územního členění státu. Celé území České republiky náleží do katastrů některé obce, s výjimkou vojenských újezdů.¹²

Z kartografického hlediska je území jednotlivých obcí vymezeno katastrem. U malých obcí bývají tyto dva pojmy totožné, zatímco u větších obcí může být katastrálních území obce více. Pojem katastr obce nesouvisí s územní samosprávou. Změny týkající se území obce jsou možné pouze na základě souhlasů obcí.¹³

3.2.6. Vyšší územně správní celky

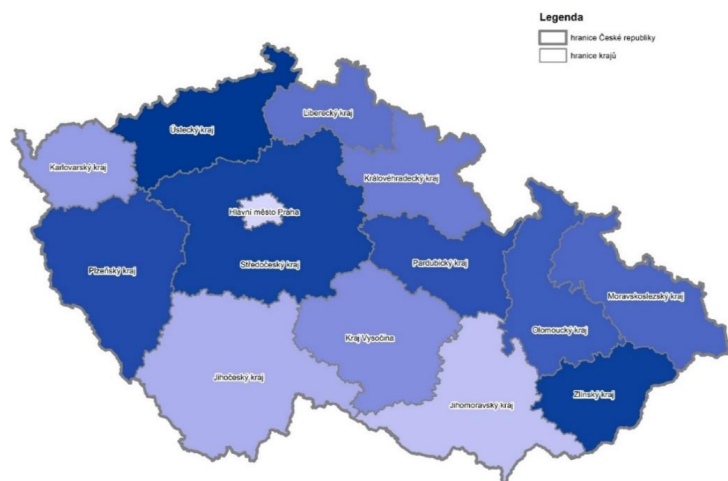
Ústavní zákon stanovuje 14 vyšších územně správních celků a územně je vymezuje výčtem území okresů. Každá obec a každý vojenský újezd jsou tak součástí některého z krajů.¹⁴

¹¹ BALÍK, Stanislav. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. 1. vyd. Praha : Grada, 2009. 250s. ISBN 978-80-247-2908-4.

¹² Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, § 18 zákon.

¹³ KOUDELKA, Z. Samospráva. Praha: Linde Praha a.s., 2007, 726 s. ISBN 978-80-7201-665-5. str. 21, 106.

¹⁴ Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávních celků, ve znění pozdějších předpisů.

Obrázek 1 - Mapa správního uspořádání České republiky¹⁵

3.3. Obce

Každou obec definuje její území, občané, funkce a název.¹⁶ Dle velikosti jednotlivých územních celků hovoříme o obcích, městysech či městech. Tato označení ale nezakládají rozdílné právní postavení. Za hranici definující v České republice venkovské obce je považovaný počet 2000 obyvatel. Z formálního hlediska je tedy možné za venkov považovat všechny obce, které nejsou městem. V obecném měřítku lze říci, že obce jsou územní samosprávné celky, které mají menší počet obyvatel. Od měst se obce liší také zaměstnaností, kdy v obcích převažují občané zaměstnaní v zemědělství, případně dojíždějící za prací do měst.

Označení městyse má svá specifika. Městys stanoví předseda Poslanecké sněmovny na návrh obce po vyjádření vlády. Velikostí zaujímá místo mezi vsí a městem.

Města mají alespoň 3000 obyvatel, větší katastrální území a vyšší hustotu obyvatel. Zvláště označujeme statutární města, jejichž postavení je zakotveno v zákoně o obcích. Jejich území tvoří městské obvody nebo části, které mají vlastní orgány samosprávy.¹⁷ Postavení hlavního města Prahy určuje samostatný zákon, a to zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze.

¹⁵ IWÚP, informační web územního plánování. Kraje. Přehledné mapy. [online]. [cit. 2024-03-20]. Dostupné z: <https://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/kraje.asp>

¹⁶ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. Demokracie v lokálním politickém prostoru, 1. vyd., Praha: Grada, 2010. 223 s. ISBN 978-80-247-3061-5, s.48

¹⁷ KÁŇA PAVEL. Základy veřejné správy. 4. aktualizované vydání, Ostrava: Montanex, 2014.400 s ISBN 978-80-7225-407-1, s. 52-53.

3.3.1. Rozdělení obcí

Obce rozdělujeme do tří stupňů podle rozsahu svěřené přenesené působnosti. Mezi obce I. stupně řadíme všechny obce na něž je přenesen základní výkon státní správy. Obce s pověřeným obecním jsou označovány za obce II. stupně přenesené působnosti a obce s rozšířenou působností jsou označovány za obce 3. stupně přenesené působnosti.¹⁸

Mezi I. a II. stupněm obcí jsou ještě dva mezistupně, a to jsou obce se základním rozsahem přenesené působnosti a matričním úřadem a obce, které spolu s matričním úřadem mají ještě stavební úřad. To jsou vždy obce s pověřeným úřadem¹⁹

3.3.2. Působnost obcí

Působnost obcí rozlišujeme podle zákona o obcích na samostatnou a přenesenou. Přenesená působnost je svěřením výkonu státní správy zákonem orgánu obce. Ten se řídí při výkonu přenesené působnosti právními předpisy, usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů. Mohou tak např. projednávat přestupky, vydávat stavební povolení nebo vést evidenci obyvatel.²⁰

Do samostatné působnosti patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a jejích občanů, v souladu s místními předpoklady a zvyklostmi se obec stará o vytváření podmínek pro rozvíjení sociální péče a uspokojování potřeb svých občanů. Jsou to především potřeba bydlení, ochrana a rozvoj zdraví, rozvoj dopravy a spojů nebo ochrana veřejného pořádku. Mezi další významné pravomoci patří hospodaření obce, schvalování rozpočtu a závěrečného účtu obce, zřizování obecní policie, vydávání obecně závazných vyhlášek nebo ukládání pokut za správní delikty a řada dalších činností podle zákona o obcích.²¹ Při výkonu samostatné působnosti se obec řídí při vydávání obecně závazných vyhlášek zákonem a v ostatních záležitostech také jinými právními předpisy vydanými na základě zákona.

¹⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), § 65.

¹⁹ KOUDELKA, Z. Samospráva. Praha: Linde Praha a.s., 2007, 726 s. ISBN 978-80-7201-665-5. str. 149.

²⁰ Malast, Jan. Teoretická východiska obecní samosprávy v České republice. 1. vyd. Plzeň Západočeská univerzita v Plzni, 2016. 360 s. IDBN 978-80-261-0657-9, s. 278-280

²¹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), § 61 odstavec 1

Obec samostatně spravuje zastupitelstvo obce, dalšími orgány jsou rada obce, starosta obce a obecní úřad a zvláštní orgány obce.²²

3.3.3. Orgány obce

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo je sborový orgán, jehož členy volí každé 4 roky v přímých volbách občané obce. Jako jediný orgán má přímou demokratickou legitimitu, protože ostatní orgány obce nejsou obsazovány na základě přímé volby. Jejich personální zastoupení vychází ze zvoleného zastupitelstva obce. Počet volených zastupitelů je dán velikostí obce a počtem obyvatel. Obce do 500 obyvatel volí 5-15 zastupitelů, obce do 3000 osob volí 7-15 zastupitelů, obce do 10 000 osob volí 11-25 zastupitelů, do 50 000 osob 15-35 zastupitelů, do 150 000 25-45 a nad 150 000 obyvatel volí 35-55 zastupitelů.

V souladu se zákonem stanoví stávající zastupitelstvo počet zastupitelů pro další volební období nejpozději 85 dní před volbami do zastupitelstva obce.²³

Člen zastupitelstva je ve veřejné funkci, zastupitelé jsou uvolnění a neuvolnění. Funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolnění, určí zastupitelstvo. Zasedání zastupitelstva svolává starosta obce podle potřeby, nejméně však 1krát za 3 měsíce. Zasedání zastupitelstva mohou iniciovat i zastupitelé, pokud jich o toto požádá alespoň jedna třetina. Při jednání zastupitelstva musí být přítomna nadpoloviční většina všech jeho členů, aby bylo usnášeníschopné a jednání musí být přístupné veřejnosti. Datum konání dalšího zasedání zastupitelstva se zveřejňuje na úřední desce.²⁴

Zastupitelstvo obce rozhoduje v záležitostech, které patří do samostatné působnosti obce. Má na starosti místní samosprávu a je obecním nejvyšším orgánem. Mezi nejdůležitější pravomoci patří schvalování programu rozvoje obce, rozpočtu, závěrečného účtu a účetní závěrky, dále např. vydávat obecně závazné vyhlášky obce, rozhodovat o prodeji či nákupu nemovitostí nebo zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce a další.

²² ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. Demokracie v lokálním politickém prostoru, 1. vyd., Praha: Grada, 2010. 223 s. ISBN 978-80-247-3061-5, s.39.

²³ BALÍK, Stanislav. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. 1. vyd. Praha: Grada, 2009.250 s ISBN 978-80-247-2908-4, s 58

²⁴ Zákon č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Zastupitelstvo je základním orgánem obce a musí být v každé z nich zřízeno, na rozdíl od rady obce, která v menších obcích být nemusí. V případech, kdy rada není zřízena, vykonává její pravomoce většinou starosta obce. Zastupitelstvo pak na sebe může vztáhnout věc, kterou má ve větší obci v pravomoci rada, jako je např. zabezpečování hospodaření podle schváleného rozpočtu nebo stanovení pravidel pro přijímání a vyřizování petic a stížností a jiné.

Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti. Z výkonů své činnosti se odpovídá zastupitelstvu. Rozhodování v oblasti přenesené působnosti přísluší radě jen na základě zákona, např. vydávání nařízení obce. Členy rady jsou starosta, místostarosta a radní. Ti jsou voleni zastupitelstvem z vlastních řad. Rada má nejméně 5 členů a nejvýše 11 a počet radních musí být vždy lichý. Rada obce zasedá podle potřeby na neveřejných zasedáních, která svolává starosta obce.²⁵

K platnému usnesení nebo rozhodnutí rady je potřeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů. Rada má ve výlučné kompetenci přípravu návrhů na jednání zastupitelstva, zabezpečování plnění jeho usnesení, zabezpečuje hospodaření obce podle schváleného rozpočtu anebo rozděluje pravomoce v obecním úřadě. Rada obce se schází častěji než zastupitelstvo a přijímání rozhodnutí bývá jednodušší, jelikož má menší počet členů a bývá ve větší politické shodě.²⁶

Starosta

Starosta zastupuje obec navenek a projevuje její vůli. Úkony, které musí nejprve schválit zastupitelstvo nebo rada, může starosta učinit až po jejich schválení. Jinak jsou neplatné. Starosta je volen zastupitelstvem, jemuž je také odpovědný. Pravomocemi starosty jsou záležitosti v samostatné působnosti obce, které jsou mu svěřené radou. Např. jmenování nebo odvolání tajemníka obecního úřadu se souhlasem ředitele krajského úřadu, plnění úkolů zaměstnavatele k zaměstnancům obce anebo zajištění výkonu přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu. Také řídí zasedání rady a zastupitelstva obce. Jeho zástupcem je místostarosta, kterého volí zastupitelstvo.

²⁵ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. Demokracie v lokálním politickém prostoru, 1. vyd., Praha: Grada, 2010. 223 s. ISBN 978-80-247-3061-5, s.44.

²⁶ BALÍK, Stanislav. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 250 s. ISBN 978-80-247-2908-4. s. 60

Místostarostů může být v obci jmenováno více. Jejich hlavním úkolem je zastupovat starostu. V návaznosti na rozhodnutí zastupitelstva jim zároveň může být svěřeno i zabezpečování konkrétních úkolů v samostatné působnosti. Místostarosta je také odpovědný zastupitelstvu, není tedy vzhledem ke starostovi v podřízeném vztahu. Starosta jej nemůže odvolat a ani samostatně rozhodnout o jeho odměně. Naopak s ohledem na výkon přenesené působnosti se dá hovořit o nadřazenosti starosty vzhledem k místostarostovi a ostatním zaměstnancům obecního úřadu z hlediska vnímání hierarchie ve veřejné správě.²⁷

Obecní úřad

Dalším orgánem obce administrativního typu je obecní úřad. V čele obecního úřadu stojí starosta obce. Dále jej může tvořit místostarosta, tajemník a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. Obecní úřad je součástí každé obce, minimálně se starostou a místostarostou. Pro jednotlivé činnosti obecního úřadu může rada zřídit odbory a oddělení. Zastupitelstvo nebo rada obce ukládají obecnímu úřadu úkoly. Funkce tajemníka je ze zákona povinná pro obce s rozšířenou působností. Tam, kde není stanoven, plní jeho úkoly starosta. Působnost tajemníka vychází z přenesené a samostatné působnosti obecního úřadu. Je odpovědný ze své funkce starostovi.²⁸

3.3.4. Iniciační a kontrolní orgány

Zastupitelstvo může zřídit výbory jako své iniciační a kontrolní orgány. Ty plní úkoly, kterými je pověřil zastupitelstvo, a tomu jsou také odpovědné. Počet členů musí být vždy lichý a předseda výboru musí být, s výjimkou osadního výboru, členem zastupitelstva.

Zastupitelstvo je ze zákona povinné zřídit kontrolní a finanční výbor. Tyto musí být alespoň tříčlenné a jejich členy nesmí být starosta, místostarosta, tajemník a ani osoby, které mají na starosti rozpočtové a účetní práce na obecním úřadě. Finanční výbor kontroluje hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce a plní další úkoly, kterými jej pověřilo zastupitelstvo obce.²⁹

²⁷ KOUDELKA, Z., Samospráva. Praha: Linde Praha a.s., 2007, str.726, ISBN 978-80-7201-665-5, str.207.

²⁸ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. Demokracie v lokálním politickém prostoru, 1. vyd., Praha: Grada, 2010. 223 s. ISBN 978-80-247-3061-5, s.48.

²⁹ BALÍK, Stanislav. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. 1. vyd. Praha: Grada, 2009.250 s ISBN 978-80-247-2908-4, s 67

Kontrolní výbor dohlíží na plnění usnesení zastupitelstva a rady obce (pokud je zřízena), dále např. kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory.

Komise mohou být zřízeny radou obce, jako její poradní a iniciativní orgány. Komise může zastávat i funkci výkonného orgánu, např. přestupková komise, pokud je jí starostou svěřen tento výkon přenesené působnosti.³⁰

3.3.5. Hospodaření obcí

Majetek obcí a krajů musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejich zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Orgány obcí a krajů jsou povinné starat se o zachování majetku a o jeho rozvoj, vést evidenci veškerého majetku a chránit jej před možným poškozením, zneužitím a odcizením. Stát ručí za hospodaření a závazky obcí a krajů pouze v případě, že tento závazek dobrovolně převezme.³¹

Přímo v Ústavě je zakotveno právo územních samosprávních celků na vlastní majetek a hospodaření podle vlastního rozpočtu.³² Příjmy samosprávy tvoří podíly na celostátních financích, místní poplatky, správní poplatky, dotace z veřejných rozpočtů nebo výnosy z vlastního hospodaření.

Hospodaření obcí a krajů je upraveno v zákonu o obcích. Účetnictví obce se řídí zákonem účetnictví. Obce mají povinnost řádně nakládat s obecním majetkem, a to každý rok zajišťuje přezkoumání hospodaření určeným nezávislým orgánem. Mohou si vybrat mezi krajským úřadem, nezávislým auditorem nebo auditorskou společností. Přezkoumání hospodaření provádí kraj v přenesené působnosti. Pokud využijí dotace ze státního rozpočtu nebo státních fondů, kontroluje je Ministerstvo financí nebo jím pověřený úřad. Kontrolu může provést již během rozpočtového roku. Závěrečný účet se zprávou o hospodaření obce projedná zastupitelstvo do 30.6. následujícího kalendářního roku a přijme opatření k odstranění nedostatků.³³

³⁰ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPIK, Jan. Demokracie v lokálním politickém prostoru, 1. vyd., Praha: Grada, 2010. 223 s. ISBN 978-80-247-3061-5, s.48.

³¹ Zákon č. 250/2000 Sb. O rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

³² Ústava, hlava sedmá, čl.9 (ústavní zákon č.1/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů

³³ BALÍK, Stanislav. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. 1. vyd. Praha: Grada, 2009.250 s ISBN 978-80-247-2908-4, str.61.

3.3.6. Rozpočet obce

Rozpočet obce je zobrazením finančního hospodaření obce či města na daný kalendářní rok. Je tedy krátkodobým nástrojem řízení obce a obecní politiky. Rozpočet vytváří také určitou bilanci příjmů a výdajů, kdy rozdíl mezi nimi vyrovnávají financující operace. Rozpočet je vlastně finanční plán obce pro roční období jejího hospodaření. Na základě analýzy minulého rozpočtového hospodaření a se znalostí faktorů, které jej ovlivňovaly, jsou odhadovány a plánovány příjmy a výdaje na následující rozpočtový rok. Rozpočet by měl mít dvě části, politickou (textovou), která definuje cíle, včetně odpovědnosti za jejich plnění a část finanční, která obsahuje údaje o rozpočtu. Má-li rozpočet plnit svou roli nástroje obecní politiky, je potřeba, aby se do rozpočtového procesu zapojili nejen občané obce, ale i další subjekty v obci. Rozpočtový proces má několik fází, sestavení, projednání a schválení návrhu rozpočtu, poté jeho plnění s průběžnou kontrolou a závěrečný účet obce.³⁴

Obec nejprve zabezpečuje mandatorní výdaje, tj. povinnosti uložené jí zákonem. Návrh rozpočtu sestavuje ve většině případů finanční odbor městského nebo obecního úřadu. Rozpočet je zpravidla projednáván finančním odborem a radou obce, než je předložen k projednání a schválení zastupitelstvem. Občané se mohou k rozpočtu vyjadřovat přímo na tomto zasedání nebo předem písemně.³⁵

Přehled o skutečném plnění rozpočtu, tzv. závěrečný účet, projednává a schvaluje zastupitelstvo obce. Také při schvalování závěrečného účtu obce je uplatňována zásada publicity. Zákon o obcích ukládá zveřejnění závěrečného účtu obce nejméně 15 dnů před jeho projednáním v zastupitelstvu obce. Závěrečný účet musí být schválen nejpozději 6 měsíců po skončení rozpočtového období, tj. do 30. 6. příslušného roku. Součástí závěrečného účtu obce je i výsledek přezkumu hospodaření obce. Závěrečný účet musí být projednán na veřejném zasedání zastupitelstva a občané mají právo se k němu vyjádřit.³⁶

³⁴ PROVAZNÍKOVÁ Romana. Financování měst, obcí a regionů. 2. aktualizované a rozšířené vyd., Praha: Grada Publishing, 2009. 280 s. ISBN 978-80-247-5608-0, s.57

³⁵ HRABALOVÁ, Simona. Teorie a praxe rozvoje měst a obcí, 1.vyd. Brno: Masarykova Univerzita. 2004. 93 s. ISBN 80-210-3356-8. Skripta ESF MU. 3, str. 27

³⁶ Zákon č. 250/2000 Sb. O rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

4. Rozvojové nástroje

4.1. Participace občanů na lokálním politickém procesu

Představuje tři roviny. Tou první je volební participace, tzn. účast ve volbách. Volební právo může uplatnit v komunálních volbách každý občan České republiky, který dosáhl věku 18 let a je hlášen k trvalému pobytu v obci.³⁷

Druhou je volební participace, např. členství v politických stranách a třetí je zapojení občanů do veřejného života. Za to považujeme spolkovou a zájmovou činnost. Spolková činnost plní především funkci sociální. Zájmové činnosti tvoří výraznou možnost, jak se mohou občané zapojit do veřejného dění. Mezi takové spolky patří dobrovolní hasiči, zahrádkáři, včelaři, turisté, myslivecká sdružení apod.³⁸

Dalšími nástroji jsou např. svobodný přístup k informacím podle zákona č. 106/1999 Sb.³⁹ Obce a její orgány mají povinnost poskytovat základní informace o činnosti obce v rámci její působnosti a poskytovat informace, o které požádají fyzické nebo právnické osoby v rámci činnosti obce.⁴⁰

Dále je to také místní referendum, které je upraveno zákonem č. 22/2024 Sb.⁴¹

4.2. Místní agenda 21 (MA21)

Jde o podpůrný nástroj používaný ke zvýšení kvality prováděné agendy ve veřejné správě a strategickém řízení. Klade si za cíl více zapojit veřejnost a budovat místní partnerství a díky tomu podpořit systematický přístup k udržitelnému rozvoji na místní nebo regionální úrovni. Jedná se o metodu využívanou po celém světě, především v západní Evropě, USA, Austrálii a Kanadě.

³⁷ BALÍK, Stanislav. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 250 s. ISBN 978-80-247-2908-4, str. 90-91

³⁸ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. Demokracie v lokálním politickém prostoru, 1. vyd., Praha: Grada, 2010. 223 s. ISBN 978-80-247-3061-5, s. 48

³⁹ BERNARD, Josef, KOSTELECKÝ, Tomáš, ILLNER, Michal, VOBECKÁ, Jana. Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. 1. vyd., Praha: Sociologické nakladatelství (SLON): Sociologický Ústav AV ČR, 2012. 209 s. ISBN 978-80-7419-069-8, s. 23

⁴⁰ Zákon č. 106/1999 Sb. O svobodném přístupu k informacím §1,2

⁴¹ BERNARD, Josef, KOSTELECKÝ, Tomáš, ILLNER, Michal, VOBECKÁ, Jana. Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. 1. vyd., Praha: Sociologické nakladatelství (SLON): Sociologický Ústav AV ČR, 2012. 209 s. ISBN 978-80-7419-069-8, s. 23

Zaměřuje se jak dovnitř např. na strategické plánování, tak směrem k veřejnosti, konkrétně na její systematické zapojování, průběžnou komunikaci, či sdílení zkušeností apod.

Tato agenda je zamýšlena k využití ve všech typech municipalit – malé obce, středně velká a větší města, mikroregiony nebo kraje. Metoda je měřena sadou kritérií kvality, která se liší podle velikosti a typu municipality. Koncepce podpory MA21 je dokument, který svým usnesením schválila vláda. Na národní úrovni jej zastřešuje Rada vlády pro udržitelný rozvoj, především její pracovní skupina pro MA21, která spadá pod Ministerstvo životního prostředí. Spolupracují i ministerstvo vnitra (cena kvality), Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo zemědělství. MA21 je v současnosti nejrozšířenější metodou kvality u nás.

Pokročilé místní agendy sdružuje asociace Národní síť Zdravých měst ČR. Ta poskytuje obcím a regionům průběžnou metodickou a realizační podporu.⁴²

4.3. Místní rozvoj

Rozvoj obcí by měl hlavně zvyšovat kvalitu života místních obyvatel. Důležitá je dimenze ekonomického rozvoje, vzhledu obce, demografické charakteristiky, vybavení, infrastruktura a také kulturní a politické aktivity. Vnitřní rozvojové potenciály obce závisejí na sociokulturních předpokladech. Základní teorií endogenního rozvoje obcí je teorie sociálního kapitálu, která ale má také rezervy pro praktické využití.⁴³

4.3.1. Sociální kapitál a jeho význam v menších obcích

Koncept sociálního kapitálu má většinou vztah k sociálním vazbám a sdíleným hodnotám, a ty pak usnadňují spolupráci mezi lidmi. Sociální kapitál propojuje různé osoby a je díky tomu možné efektivně dosahovat společných cílů.

Jeho součástí jsou jednak formální a neformální sociální sítě definované jako osobní vztahy, které vznikají v rodinách, na pracovišti, v sousedství nebo v místních sdruženích a pak také důvěra a sdílené normy, hodnoty a porozumění.

⁴² MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, MA21, [online]. [cit. 18.3.2024]. Dostupné z https://www.mzp.cz/mistni_agenda_21

⁴³ STACHOVÁ, Jana, BERNARD, Josef, ČERMÁK, Daniel. 2009. *Sociální kapitál v České republice a v mezinárodním srovnání*. Sociologické studie/Sociological Studies 09:5. Praha: Sociologický ústav AV ČR, v.v.i. 121 s. ISBN 978-80-7330-166-8. str.14

Některá pojetí sem řadí např. také občanskou angažovanost poukazující na kooperaci a sounáležitost s místem bydliště vztahující se ke sdílení společných hodnot. Sociální kapitál umožňuje dosahování určitých cílů, které by bez něj dosažitelné nebyly.⁴⁴

4.4. Rozvoj obce a její směřování

Je to dlouhodobý proces udržitelného a vyváženého zlepšování situace obce a jejího okolí. Rozvoj obce velkou měrou ovlivňuje její velikost. Přístup by měl být koncepční a promyšlený, jelikož rozvojové podmínky mají velikostní a prostorové souvislosti. I menší obce se dokáží úspěšně rozvíjet, ale je u nich důležitá silná pozice starosty nebo např. aktivní občanské spolky. Nedostatek financí nebývá tím hlavním problémem.

Mezi základní nástroje pro rozvoj obce můžeme zařadit strategické, územní a ekonomické plánování. Nejdelší tradici má územní plánování, první právní úprava, která jej zmiňuje, se objevila v roce 1949. Postupně se územní plánování propojilo s ekonomickým a vyvinulo se až do nynější podoby.⁴⁵

4.4.1. Strategické plánování

V případě strategického plánování se jedná o dokument, v němž jsou definované celkové i dílčí cíle rozvoje obce. Místní samospráva nemá povinnost vypracovat takový dokument, je to však její právo. Výsledná forma dokumentu není nijak závazně předepsána. Pokud obec žádá o dotace, je důležité, aby cíle obce ve strategickém plánu byly v souladu se záměry. Bez splnění tohoto požadavku je složité dotace získat. Strategické plánování může pomoci efektivněji řídit obec a alokovat zdroje. Procento obcí, které přistoupily k využití strategického plánu, není závislé na velikosti obce. Dá se říci, že jej zpracovalo více než 50 % obcí, zřejmě i proto, že to byla nutná podmínka pro získání určitých typů dotací.⁴⁶

⁴⁴ STACHOVÁ, Jana, BERNARD, Josef, ČERMÁK, Daniel. 2009. *Sociální kapitál v České republice a v mezinárodním srovnání*. Sociologické studie/Sociological Studies 09:5. Praha: Sociologický ústav AV ČR, v.v.i. 121 s. ISBN 978-80-7330-166-8. str.14

⁴⁵ BERNARD, Josef, KOSTELECKÝ, Tomáš, ILLNER, Michal, VOBECKÁ, Jana. Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. 1. vyd., Praha: Sociologické nakladatelství (SLON): Sociologický Ústav AV ČR, 2012. 209 s. ISBN 978-80-7419-069-8, s. 23

⁴⁶ BERNARD, Josef, KOSTELECKÝ, Tomáš, ILLNER, Michal, VOBECKÁ, Jana. Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. 1. vyd., Praha: Sociologické nakladatelství (SLON): Sociologický Ústav AV ČR, 2012. 209 s. ISBN 978-80-7419-069-8, s. 106

4.4.2. Územní plánování

Všechny procesy probíhají v prostoru, jehož rozvoji se věnuje plánování územní. Obce by se měly snažit o soulad mezi veřejnými a soukromými zájmy.

K efektivnímu využití území je důležité jej rozčlenit a určit, k čemu bude každá část území vhodná. K tomuto se veřejná správa zavazuje v procesu územního plánování. Jeho výsledkem je vydání dokumentů – nástrojů územního plánování. Přitom platí že, tyto nástroje se liší podle typu úrovně, pro kterou je orgány veřejné správy vydávají.⁴⁷

Politika územního rozvoje platí pro celou Českou republiku, zpracovává je Ministerstvo pro místní rozvoj a následně schvaluje vláda. Územní rozvojový plán ji pak podrobněji vysvětluje. Nástroj územního plánování vyšší úrovně je závazný pro nástroje nižších úrovní. Kraje si vytvářejí Zásady územního rozvoje. Ty přihlíží ke specifickým území, charakteru krajiny, struktuře osídlení atd. Kraj je pořizuje v rámci své přenesené působnosti. Návrh Zásad se předkládá ke schválení zastupitelstvu kraje. Pro obce je to Územní plán a Regulační plán, který je podrobnější a přesně určuje, k čemu by měl daný pozemek sloužit. Územní plán obec pořizuje v rámci přenesené působnosti a jeho návrh předkládá ke schválení zastupitelstvu obce. To jej pak po schválení zveřejní již v samostatné působnosti.⁴⁸

4.4.3. Komunální politika a rozhodovací mechanismy v obcích

Pokud bychom porovnali stav obecní samosprávy v 90. letech a dnes, projevil by se vývoj zejména ve zlepšení financování obecních samospráv v oblasti samostatné působnosti, v uvědomování si odpovědnosti za místní rozvoj nebo větší využití horizontální spolupráce.

Vlastní mechanismus rozhodování o vnitřních záležitostech obce není legislativně upraven. V České republice nalézáme systém kolektivního vedení s radou jako exekutivním orgánem, jejíž roli v malých obcích přebírá starosta.

Klíčovou odpovědnost za rozhodování v samostatné působnosti nese zastupitelstvo obce. To však nemusí být vždy hlavním aktérem či iniciátorem významných rozhodnutí.

⁴⁷ Stavební zákon, č.283/2021 Sb.§ 72-86

⁴⁸ HRABALOVÁ, Simona. Teorie a praxe rozvoje měst a obcí, 1.vyd. Brno: Masarykova Univerzita. 2004. 93 s. ISBN 80-210-3356-8, s. 17-20

Podnět např. k investičním akcím může vzejít i od osob mimo zastupitelstvo.

Značný podíl podnětů přichází z aktivity zastupitelů, především těch, kteří mají exekutivní pravomoce, tedy starostové a členové rad. Jako důležitá proměnná se ukazuje velikost obce, čím menší obec, tím spíše je významným aktérem rozvoje starosta.⁴⁹ Vnitřní rozhodovací mechanismy na velikosti obce závisejí. V menších obcích, které nemají radu, je rozhodujícím aktérem starosta a zastupitelstvo, čím větší obec, tím více možných subjektů vstupuje do rozhodování o důležitých agendách. Ve větších obcích tak bývá více iniciátorů, ale ne všichni chápou stejně stanovení rozvojových cílů.⁵⁰

Z výzkumů vyplývá, že u většiny menších obcí se jak občané, tak členové zastupitelstva, shodují na tom, že s investičním impulzem přichází téměř vždy starosta/starostka a u větších obcí to bývá politické vedení města, tedy starosta, rada města a předsedové koaličních stran. Dále se v dotaznících zmiňují Majetková komise a také Hospodářský odbor městského úřadu v případě rozhodování o prodeji nebo nákupu majetku. Také to bývá i Odbor rozvoje města. Jeho zaměstnanci se zajímají o možnosti vypsání dotačních titulů, které by umožňovaly další rozvoj města.⁵¹

Rozdílný bývá faktický vliv místních aktérů v oblasti navrhování a prosazování investičních záměrů municipalit, a to ještě předtím, než je příslušná agenda projednána na veřejné schůzi zastupitelstva. Zde se výrazně objevuje pozice silného starosty nebo u větších obcí i rada města. atd.⁵² Představitelé obce můžeme označit jako důležité rozvojové aktéry, kteří tvoří jádro rozvojových snah, a jejich autorita se opírá především o výsledky komunálních voleb, tedy o to, že byli zvoleni v řádných volbách a mají tak velkou míru důvěry. Některé výzkumy ukazují na souvislost mezi důvěrou, chováním občanů a sociálním kapitálem.⁵³

V malých obcích bývá starosta hlavním aktérem. Podle Mouritzena a Svary rozlišujeme 4 typy komunálního uspořádání, např. systém silného starosty.

⁴⁹ ČOPÍK, Jan, KOPŘIVA, Radek, ČMEJREK Jaroslav. Mayors as a variable in typologies of local governments: a case study of the Czech Republic. *Local Government Studies*, 2019, s. 177-78.

⁵⁰ KOPŘIVA, Radek, ČOPÍK, Jan, ČMEJREK Jaroslav. Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí. *Sociológia* 49, 2017 č.5, str. 482-484

⁵¹ KOPŘIVA, Radek, ČOPÍK, Jan, ČMEJREK Jaroslav. Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí. *Sociológia* 49, 2017 č.5, str. 482-484

⁵² KOPŘIVA, Radek, ČOPÍK, Jan, ČMEJREK Jaroslav. Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí. *Sociológia* 49, 2017 č.5, str. 482-484

⁵³ BERNARD, Josef, KOSTELECKÝ, Tomáš, ILLNER, Michal, VOBECKÁ, Jana. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. 1. vyd., Praha: Sociologické nakladatelství (SLON): Sociologický Ústav AV ČR, 2012. 209 s. ISBN 978-80-7419-069-8, s. 26, 64

Ten, jako přímo volený, ovládá většinu v zastupitelstvu a má exekutivní pravomoci.⁵⁴ Rozhoduje tak např. o hospodaření obce. Také má v kompetenci velkou část administrativních úkonů. Pro výkon jeho funkce je důležité, aby dokázal a uměl ostatní přesvědčit o prospěšnosti a užitečnosti cílů, které určil.

U menších obcí bývá vztah mezi starostou a zastupitelstvem založený na vzájemné důvěře, proto tam nenacházíme častější konflikty, což může být dáno i faktem, že zde nemívá starosta výraznou opozici.

Pokud je starosta silný ve strategickém uvažování, v hledání možných rozvojových cílů, prospěšných pro obec, a způsobu jejich prosazení, je pak úspěšnější v získávání ostatních na svou stranu. Některé studie dávají do významné souvislosti právě silnou osobnost starosty a úspěšný rozvoj obce.

Pokud bychom se v kontextu této práce zaměřili na menší obce, pak se ve shodě s výzkumy ukazuje, že političtí představitelé si často zakládají na nekonfliktním a částečně nepolitickém projevu samosprávy a politika v malých obcích se nevyznačuje velkou soutěživostí, která někdy i chybí. V malých obcích často kandiduje do zastupitelstva pouze jedna politická strana nebo hnutí, které má kandidátů stejně jako je počet členů zastupitelstva. Spory sice existují, nejsou ale tolik zjevné.⁵⁵ Nejčastějším zdrojem neshod bývají rozhodování o investičních akcích, schvalování obecních rozpočtů, prodeje či nákupy významného majetku nebo rozhodování o podobě a přijetí strategického plánu obce. Tyto neshody se pak objevují častěji zejména u větších obcí, kde již vstupuje do rozhodovacího procesu více osob. Díky konfliktům ale dostává komunální politika politický rozměr.

Na významu stoupá strategie rozvoje i u malých obcí, které hospodaří s řádově menšími částkami než města, což se potvrzuje na rostoucím počtu obcí, které si pořizují rozvojové plány.⁵⁶

Získávání financí a místní rozvoj patří mezi důležité vnitřní záležitosti obce, kterých se proces rozhodování týká, ať už ve formě sestavování a schvalování rozpočtu nebo v jednání o územním plánu či o významných investicích.

⁵⁴ KOPŘIVA, Radek, ČOPIK, Jan, ČMEJREK Jaroslav. Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí. Sociológia 49, 2017 č.5, str. 482-484

⁵⁵ BERNARD, Josef, KOSTELECKÝ, Tomáš, ILLNER, Michal, VOBECKÁ, Jana. Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. 1. vyd., Praha: Sociologické nakladatelství (SLON): Sociologický Ústav AV ČR, 2012. 209 s. ISBN 978-80-7419-069-8, s. 26, 64

⁵⁶ BERNARD, Josef, KOSTELECKÝ, Tomáš, ILLNER, Michal, VOBECKÁ, Jana. Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. 1. vyd., Praha: Sociologické nakladatelství (SLON): Sociologický Ústav AV ČR, 2012. 209 s. ISBN 978-80-7419-069-8, s. 106

Rozvoj obce je významně podpořen dostupností kapitálu, aktivními obyvateli a příznivou polohou obce.⁵⁷ Pro zastupitelstvo a starostu je získávání financí významnou agendou pro rozvoj obce. Financování obcí dnes tvoří především příspěvek ze státního rozpočtu, který se vypočítává podle počtu obyvatel příslušné obce, dále vlastní příjmy obce, např. daň z nemovitostí, a také sem patří získávání dotací. O ty může obec žádat z rozpočtu kraje, ze státního rozpočtu nebo z fondů EU.

Kladné hodnocení starosty a zastupitelstva občany se odráží právě také v úspěšnosti získávání těchto dotací. Jelikož je však dotační administrativa poměrně zatěžující a menší obce nedisponují takovým administrativním aparátem, dochází také často ke kritice směřované od občanů ke starostovi a zastupitelstvu při neúspěšném žádání o dotace.⁵⁸

Co se týče rozhodování v obci, je uvedeno v legislativě, jak má fungovat samospráva, její kompetence a jejich rozdělení mezi jednotlivé členy. Ustanovení formálního právního rámce mohou být v různých obcích různě interpretována a aplikována v praxi. Obce se od sebe neodlišují formálními pravidly fungování, ale jejich interpretací a aplikací, tedy tzv. žitými pravidly.⁵⁹

V malých obcích, kde není zřizována rada, je starosta jediným exekutivním orgánem a sám rozhoduje o způsobu hospodaření obce a vykonává další administrativní úkony, některé případy ukazují, že ač je iniciátorem rada města, prvotním hybatelem je starosta. Je otázkou, do jaké míry jsou hybateli samotní občané vybrané obce. Z různých šetření vyplývá, že to bývají jednotlivci, jen někteří se zastupitelstva účastní pravidelně a většinou jen pokud jde o jejich zájmy.

Často mají zájem o vstup do komunální politiky členové zájmových organizací, a tak dochází k propojení těchto organizací a zastupitelstva, což se pak může projevit i na navrhovaných investicích.⁶⁰

⁵⁷ HOLEČEK, Jan, BINEK, Jan, GALVASOVÁ, Iva, CHABIČOVSKÁ, Kateřina, SVOBODOVÁ, Hana. Obec a její rozvoj v širších souvislostech, 1. vyd. Brno: GaREP Publishing, 2009, 74 s., ISBN 978-80-904308-2-2, s. 21

⁵⁸ BERNARD, Josef, KOSTELECKÝ, Tomáš, ILLNER, Michal, VOBECKÁ, Jana. Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. 1. vyd., Praha: Sociologické nakladatelství (SLON): Sociologický Ústav AV ČR, 2012. 209 s. ISBN 978-80-7419-069-8, s. 82

⁵⁹ BERNARD, Josef, KOSTELECKÝ, Tomáš, ILLNER, Michal, VOBECKÁ, Jana. Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. 1. vyd., Praha: Sociologické nakladatelství (SLON): Sociologický Ústav AV ČR, 2012. 209 s. ISBN 978-80-7419-069-8, s.86

⁶⁰ KOPŘIVA, Radek, ČOPÍK, Jan, ČMEJREK Jaroslav. Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí. Sociológia 49, 2017 č.5, str. 482-484

Velikost obce může být také rozhodující faktor pro to, jak se bude o investičních akcích jednat. Malé obce do 2000 obyvatel většinou nemívají problémy s hladkým průběhem jednání zastupitelstva a návrhy bývají přijímané většinou zastupitelů bez ohledu na politickou příslušnost. Větší obce od 2000 do 15 000 obyvatel jsou typické tím, že se k návrhům, předkládaným zastupitelstvu, vyjadřuje většina zastupitelů napříč politickým spektrem a návrhy, které mají potenciál působit jako problémové, bývají stažené z programu jednání. Třetí skupinou jsou obce nad 15000 obyvatel, tedy větší města, kde je důležitým faktorem při rozhodování i program politických stran a členové zastupitelstva tvoří koalici.⁶¹

Veřejnost není příliš aktivní v zapojování do politického rozhodování obce a ani obec zpravidla nevyvíjí velkou snahu občany vyzvat k účasti. Impulzy přicházejí také od představitelů zájmových organizací, ale jejich aktivita nebývá v tomto směru příliš velká. Projevem snahy od obce bývají nejčastěji oznámení o konání zastupitelstva, kde jsou vypsány body, které se budou projednávat, různé dotazníky, ankety atd. Důležité rozvojové agendy, tedy schvalování rozpočtu nebo rozhodování o velkých investičních akcích bývá hlavním zdrojem neshod a štěpení uvnitř komunit. Proces rozhodování tak může probíhat i mimo oficiální jednání, např. pokud by jednání mohlo vyvolat spor nebo by se mělo rozhodnout o významných investicích.⁶²

Politická situace se po roce 1989 proměňovala rychle a pro mnohé lidi zůstala nepřehlednou. Komunální politika se mění jen pozvolně a jistou pasivitou občanů a očekávání péče úřadů můžeme najít mezi obyvateli obcí i dnes.⁶³ Participace občanů na životě v obci a zájem o její rozvoj je proměnnou, kterou ovlivňuje mnoho faktorů. Mezi hlavní můžeme zařadit velikost obce, geografickou polohu, demografický vývoj, ale také osobnost starosty a představitelů obce nebo komunitní a mezilidské vztahy. Vztahy mezi lidmi v menších obcích se odlišují od větších sídel, nemají povahu uzavřené společnosti, ale vytvářejí pro ostatní důležitou sociální síť, ve které nacházejí příbuzenské přátelské vztahy a sociální podporu. Důležité sociální vazby se v menších sídlech více koncentrují.⁶⁴

⁶⁰ ČOPIK, Jan, KOPŘIVA, Radek, ČMEJREK Jaroslav. Mayors as a variable in typologies of local governments: a case study of the Czech Republic. *Local Government Studies*, 2019, s. 177-78.

⁶¹ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 250 s. ISBN 978-80-247-2908-4, str. 90-91

⁶² KOPŘIVA, Radek, ČOPIK, Jan, ČMEJREK Jaroslav. Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí. *Sociológia* 49, 2017 č. 5, str. 482-484

⁶⁴ BERNARD, Josef, KOSTELECKÝ, Tomáš, ILLNER, Michal, VOBECKÁ, Jana. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. 1. vyd., Praha: Sociologické nakladatelství (SLON): Sociologický Ústav AV ČR, 2012. 209 s. ISBN 978-80-7419-069-8, s. 25-31

5. Praktická část

5.1. Obec Václavice

Obrázek 2 - Znak a vlajka obce Václavice

Zdroj: Registr komunálních symbolů [online]

5.1.1. Obecní symboly

Štít obce Václavice je tvořen třemi zkříženými zlatými obilnými klasy, krajní s odkloněným listem, dále z pravého dolního okraje štítu vystupuje stříbrný praporec se třemi cípy na zlaté žerdí. V horní části štítu je černá plamenná orlice se zlatou zbrojí a jetelovitě zakončeným, uprostřed přerušným, perizoniém.

Obec má i svou vlajku, na které nalezneme stejné symboly jako na štítu.⁶⁵

⁶⁵ ZNAK OBCE VÁCLAVICE, Registr komunálních symbolů [online]. Dostupné z <https://rekos.psp.cz/symboly>

5.1.2. Historie obce

Václavice jsou raně středověkého původu a jsou spojeny s patroniciem českého světce svatého Václava. Původně královské městečko Vladislavice náleželo ke statkům kláštera křižovníků, strážců Božího hrobu v Praze na Zderaze. Těm jej darovala Kunhuta, manželka Přemysla Otakara II. Lhota Zbožná, dnešní Zbožnice, je poprvé zmíněna spolu s Václavicemi v dokumentu z roku 1342. Další místní část Vatěkov je poprvé zmíněna až roku 1386.

Všechna 3 sídla se však na území vyskytovala již dříve. Nejtěžší bylo pro obec období 2. světové války, kdy se stala součástí vojenského cvičiště zbraní SS Benešov, a obyvatelé se museli v roce 1943 vystěhovat. Po návratu je čekaly roky oprav, aby své domy uvedli do původního stavu. V 50. letech vzniklo v obci JZD, které patřilo pod JZD Neveklov.

Od roku 1980 do roku 1990 byla obec se svými místními částmi Vatěkovem a Zbožnicí součástí města Benešov a od roku 1990 je opět samostatnou obcí.⁶⁶

Dominantou obce je kostel svatého Václava, který se nachází na mírném návrší. Jádrem kostela pochází z konce 13. století, další části byly přistavěny postupně. Jedná se o hodnotnou ukázkou středověké venkovské sakrální architektury. V kostele se pravidelně slouží mše, spadá pod farnost Týnec nad Sázavou. V těsném sousedství kostela je ještě fara a budova bývalé školy, kde fungovala malotřídka asi do roku 1992. Děti pak na druhém stupni pokračovaly ve výuce na některé ze základních škol v Benešově.

5.1.3. Poloha obce

Obec se nachází ve Středočeském kraji, v okrese Benešov, v nadmořské výšce 295 m.n.m. Benešov je pro Václavice obec s rozšířenou působností a také pověřený obecní úřad. Václavice leží asi 6,5 km jižním směrem od Benešova na silnici č. III/1057, která pokračuje směrem na Netvořice. Obcí protéká Janovický potok, který je levostranným přítokem řeky Sázavy.⁶⁷

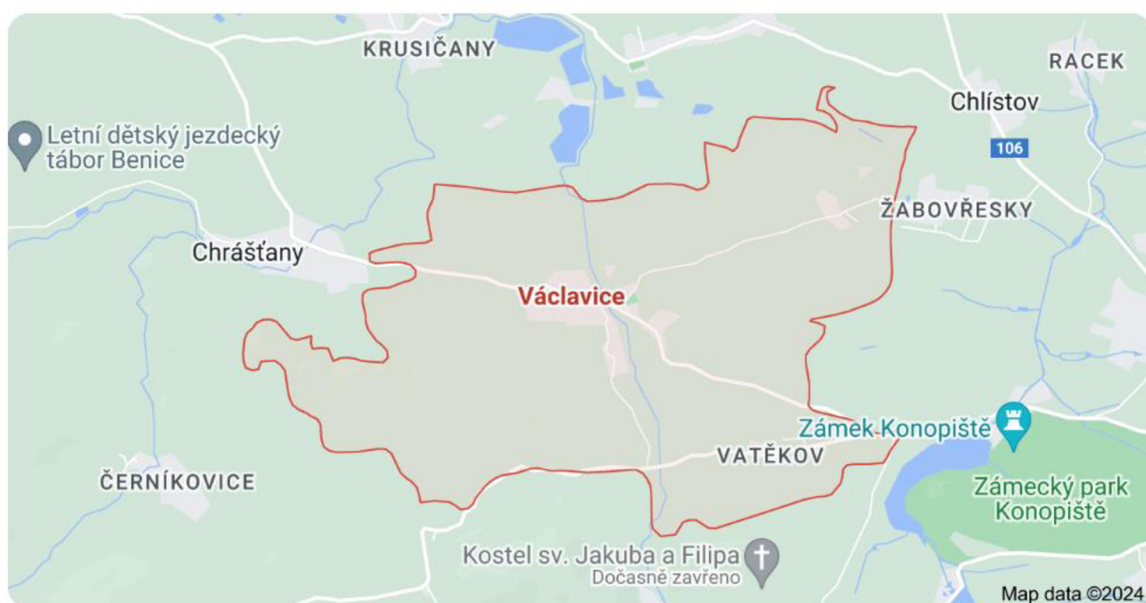
⁶⁶ KRONIKA VÁCLAVIC, Historie [online]. [cit. 26.2.2024]. Dostupné z: www.fulin.cz/kronika_vaclavic.pdf

⁶⁷ VÁCLAVICE. O obci [online]. [cit. 26.2.2024]. Dostupné z <https://www.vaclavice.com/obec/historie>

V obci nalezneme budovu obecního úřadu, kostel, faru, prodejnu potravin, fotbalové hřiště a knihovnu, kterou najdeme v budově bývalé školy, stejně jako jednu ze dvou restaurací v obci.

I když je obec nedaleko Benešova, trasa autobusu městské hromadné dopravy není příliš vytižená. Autobus zde jezdí na trase Benešov – Václavice – Štěchovice linka č. 438 Pražské integrované dopravy.

K obci Václavice patří místní části Zbožnice a Vatěkov. Obě obce jsou blíže Benešovu a zajíždí tam ještě linka MHD.⁶⁸

Obrázek 3 - Mapa katastrálního území obce Václavice

Zdroj: Obec Václavice [online]

5.1.4. Demografický vývoj v obci

Na začátku 70. let bylo v obci evidováno 423 obyvatel. V roce 1981 se počet mírně zvýšil na 455 obyvatel. Po roce 2000 byly počty téměř stejné – 457 obyvatel. V roce 2007 se začali do obce více stěhovat noví lidé, každý rok 15–20 nových osob, v roce 2017 až 39, ale podobný počet osob se z obce také každý rok stěhuje pryč.

⁶⁸ VÁCLAVICE. O obci [online]. [cit. 26.2.2024]. Dostupné z <https://www.vaclavice.com/obec/o-obci>

V současné době je v obci hlášeno 624 obyvatel. Průměrný věk v obci je 40,0 roku. Je zde 309 mužů a 315 žen. Nejpočetnější zastoupení nyní má věková skupina 15-64 let, kterou tvoří 404 osob.

Většina pracujících osob v obci za práci dojíždí, nejčastěji do Benešova a také směrem na Prahu a Tábor. Někteří pracují přímo v obci v zemědělství nebo zde mají sídlo svého podnikání.⁶⁹

5.1.5. Hospodaření obce

Při přípravě rozpočtu spolupracuje starosta se správcem rozpočtu, v tomto případě účetní. V první fázi přípravy se naplňují paragrafy podle toho, jak bylo čerpáno v minulých letech. V další fázi se připojí vše, co se má financovat v tomto roce a dříve v rozpočtu nebylo, jako např. plánované investice nebo velké opravy, o kterých již zastupitelstvo jednalo. Hrubý obrys se pak přednese na zastupitelstvu a doplní se další požadavky, které zastupitelstvo předschválí. Např. od spolků, občanů, veřejně prospěšných poplatníků a podobně. Na konci kalendářního roku bývá schváleno tzv. rozpočtové provizorium, které funguje zhruba do března roku nového a pak se schvaluje nový rozpočet. Důvodem je možnost do rozpočtu ještě přidat různé změny. Rozpočet pro rok 2023 byl schválen v prosinci roku 2022 jako schodkový a měl být financován z přebytku z předchozích let. Původně byly plánované příjmy 12 908 020,00 Kč, poté byly během roku navýšeny o 4 647 236,00 Kč. Rozpočet výdajový byl naplánován na částku 19 029 700,00 Kč, ale poté byl snížen kvůli neuskutečněné investici na 13 784 665,00 Kč. Mezi největší výdaje tohoto roku patřily bydlení, komunální služby a územní rozvoj, na ně připadla částka 4,6 mil. Kč, dále to byly výdaje na dopravu více než 2,5 mil. Kč, průmysl a stavebnictví 1,6 mil. Kč a veřejná správa 1,9 mil. Kč. V roce 2023 obec Václavice rekonstruovala budovu obecního úřadu, dále byl obnoven povrch některých pozemních komunikací. Byly také poskytnuty příspěvky některým místním spolkům např. SDH Václavice, TJ Sokol Václavice fotbalový oddíl, dále místním částem na akce jako jsou např. dětský den, mikulášská, čarodějnice, adventní odpoledne a další.

⁶⁹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Václavice, Demografický vývoj [online]. [cit. 26.2.2024] Dostupné z <https://czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>

Dále se obec zapojila do projektu RUAH o.p.s. (Rozvoj komunitní a terénní spolupráce ve venkovských lokalitách) a podporuje Charitu Vlašim, která zajišťuje sociální služby pro občany.⁷⁰

5.1.6. Územní plánování

K roku 2023 je v obci Václavice podle dat Českého statistického úřadu výměra 824 ha a z toho je 548 ha zemědělské půdy a z nezemědělské půdy zastavěná plocha a nádvoří tvoří 11 hektarů, lesní pozemky až 206 ha a vodní plocha necelých 6 hektarů.⁷¹

V červenci 2021 byla zpracována územní studie, která navrhuje změnu v západní části obce, kde zemědělská půda byla změněna na stavební parcely a bylo potřeba zohlednit rozparcelování stávajících pozemků v režimu zatravněných ploch, dopravní obslužnost nových parcel a úvratové obratiště. Připouští se výstavba rodinných domů, řadovek, dále provozů do určité výměry zastavěné plochy, které významně nenaruší svou činností okolní prostředí. Nejnovější změna územního plánu obce nabyla účinnosti 19. 11. 2020.

Z hlediska celkové koncepce se tvorba územního plánu řídí Politikou územního rozvoje, která byla vydána v roce 2008. Pro obec Václavice platí, že nový územní plán naplňuje priority pro územní plánování, jako jsou ochrana a rozvoj přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území a snaží se o zachování a obnovu rozmanitosti kulturní krajiny a zvýšení její stability např. ponecháním významných přírodních hodnot v režimu nezastavitelné, dále jasné vymezení zastavěných ploch, které má zamezit fragmentaci krajiny a srůstání sídel. Důležité je také zachování původního rázu krajiny doplněním cest pro pěší a udržením prostupnosti krajiny.

Změna územního plánu zahrnuje jen menší úpravy plochy stávající zástavby. Václavice patří do krajské rozvojové oblasti Benešova např. spolu s Bystřicí anebo Tvoršovickými, proto bylo nutné v územním plánu zohlednit splnění limitů daných koridory dopravní infrastruktury pro dálnici D3 a silnice II/112 – tzv. Václavickou spojkou.

Dále nejsou v územním plánu vymezené rozvojové plochy na horizontu směrem k Benešovu. Tímto směrem by byl narušen optický kontakt s oborou zámku Konopiště.⁷²

⁷⁰ VÁCLAVICE. O obci [online]. [cit. 26.2.2024]. Dostupné z www.vaclavice.com/obecni-urad/rozklikavaci-rozpocet/2024.html

⁷¹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Veřejná databáze [online]. [cit. 26.2.2024]. Dostupné z https://vdb.czso.cz/dbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__532061#

5.1.7. Samospráva obce

Zastupitelstvo obce Václavice čítá 9 zastupitelů. Starosta obce vykonává svou funkci jako uvolněný. Ve volebním období 2022-2026 získalo všechny mandáty sdružení SNK Naše obec-Náš domov, které jako jediné v těchto volbách kandidovalo. Lídrem kandidátky je starosta obce, který obhájil svůj post již popáté. V předchozích volbách do obecních zastupitelstev v roce 2018 byly tři kandidátky. Zastupitelé tak nebyli z jedné kandidátky, ale tři z nich byli zvoleni za Nezávislé. Dva z těchto tří mandátů znovu neobhájili a jeden přešel na kandidátku SNK Naše obec-Náš domov. Obec má zřízen kontrolní a finanční výbor a obecní úřad nemá žádné zaměstnance. Úřaduje zde starosta a místostarosta, který vede část hodin pro veřejnost. Dále zde využívají služeb externí účetní a pracovníka údržby zeleně.⁷³

5.1.8. Život v obci

V obci je několik sdružení, největším spolkem je Sdružení dobrovolných hasičů, které pořádá hasičské soutěže a také zájmový kroužek pro děti, v roce 2023 např. SDH mělo výročí 125 let od založení. Dále je zde TJ Sokol fotbalový klub a sportovní spolek, ZO českého zahrádkářského svazu nebo myslivecké sdružení.

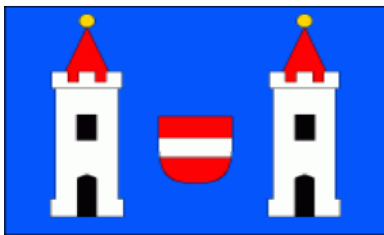
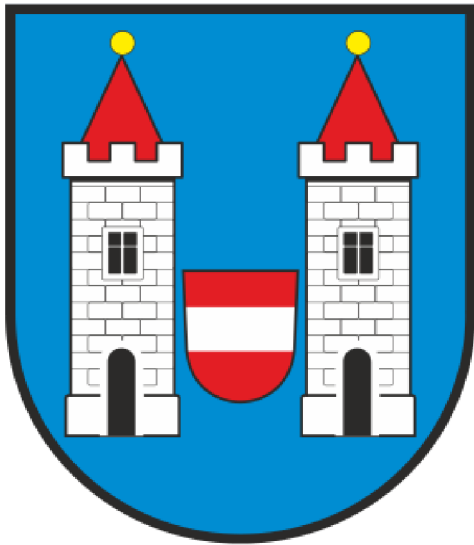
Obec organizuje také různé akce během roku, např. čarodějnice, den dětí, rozloučení s létem, mikulášskou besídku, adventní koncert nebo tradiční setkávání seniorů a další.⁷⁴

⁷² VÁCLAVICE. O obci [online]. [cit. 26.2.2024]. Dostupné z www.vaclavice.com/obec/uzemni-plan/

⁷³ VOLBY, Volební výsledky Václavice [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.volby.cz/pls/kv2018/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=1&xnumnuts=2101&xobec=532061&xstrana=0&xstat=0&xodkaz=1>

⁷⁴ VÁCLAVICE. O obci [online]. [cit. 26.2.2024]. Dostupné z www.vaclavice.com/obec

5.2. Obec Neveklov

Datum rozhodnutí: 31. 5. 2005

Číslo rozhodnutí: 55

Obrázek 4 - Znak a vlajka města Neveklov

Zdroj: Registr komunálních symbolů [online]

5.2.1. Obecní symboly

Ve znaku obce najdeme na modrém pozadí dvě stříbrné věže z kvádrů, z nichž každá má branku v přízemí, křížem dělená okna v poschodí, dále mají věže cimbuří s červenou špičatou střechou se zlatou makovicí. Mezi věžemi je erb vladyků z Neveklova – červený štítek se stříbrným břevnem. Totéž se opakuje na vlajce obce.⁷⁵

⁷⁵ ZNAK MĚSTA NEVEKLOV, Registr komunálních symbolů [online]. Dostupné z <https://rekos.psp.cz/symbody>

5.2.2. Historie města Neveklov

Původně náležel Neveklov Rožmberkům a Jindřichem z Rožmberka byl prodán roku 1285 klášteru na Zderaze. Do období bitvy na Bílé Hoře získal Neveklov i různá práva, např. podací, várečné nebo jarmareční. Na město byl povýšen roku 1563. Dalším pánem byl Pavel Michna z Vacínova. Roku 1652 počíná v Neveklově matrika. V 18. a 19. století prošlo městem několik ničivých požárů. K městu náleží také zámek Tloskov, kde je dnes ústav pro mentálně postižené a je zde také odlehčovací služba, primární záchranná péče a komunitní bydlení pro dospělé klienty. Symbol zámku najdeme i na znaku Neveklova, kdy jedna z věží zastupuje právě Tloskov.

Za druhé světové války byla celá oblast postupně vysídlována a bylo zde zřízeno cvičiště zbraní SS. Návrat domů po válce nebyl jednoduchý, celé město bylo poničené a opravy trvaly desetiletí.⁷⁶

5.2.3. Poloha města

Neveklov se nachází v okrese Benešov v nadmořské výšce 413 m.n.m. přibližně v polovině vzdálenosti mezi Benešovem a Sedlčany. Další větší blízká města jsou Dobříš a Říčany. Městem protéká Tloskovský potok, který je levostranným přítokem Janovického potoka. Pověřenou obcí a obcí se samostatnou působností je pro Neveklov Benešov. Status města byl Neveklovu opět navrácen dne 10. 10. 2006.⁷⁷

Významnou dominantou Neveklova je kostel svatého Havla poblíž náměstí a kaple panny Marie. Z církevních památek dále v Neveklově najdeme židovský hřbitov, boží muka na náměstí a na křižovatce děkanství v Komenského ulici a synagogu v Táborské ulici.⁷⁸

Neveklov má velké množství místních částí, mezi něž patří v abecedním pořadí Běllice, Blažim, Borovka, Dalešice, Doloplazy, Dubovka, Heroutice, Hůrka Kapinos, Chvojínek, Jablonná, Kožlí, Lipka, Mlékovice, Nebřich, Neštětice, Ouštice, Příbyšice, Radslavice, Spolí, Tloskov, Zádolí a Zárybnice. Vzhledem k blízkosti Vltavy je část místních částí i chatovými oblastmi, kde se v sezóně výrazně zvyšuje počet pobývajících osob.⁷⁹

⁷⁶ NEVEKLOV. Historie. [online]. [cit.2.3.2024]. Dostupné z <https://www.neveklov.cz/mesto/historie-a-soucasnost/>

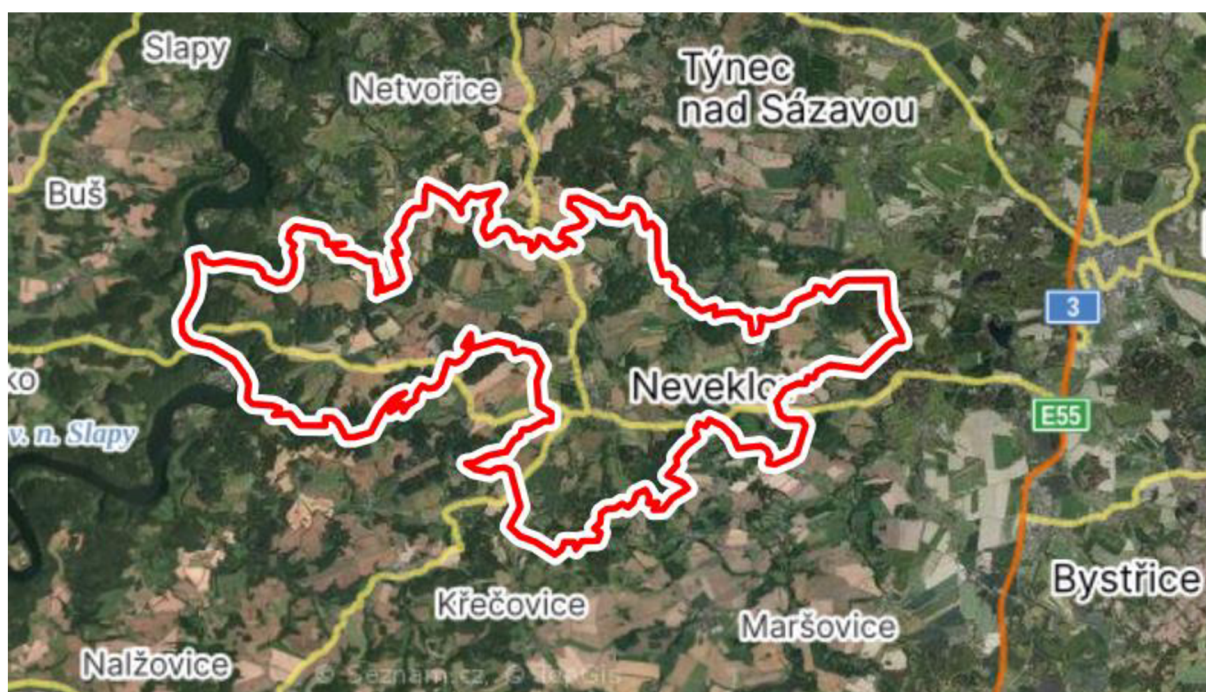
⁷⁷ NEVEKLOV. Historie. [online]. [cit.2.3.2024]. Dostupné z <https://www.neveklov.cz/mesto/historie-a-soucasnost/>

⁷⁸ NEVEKLOV. Historie. [online]. [cit.2.3.2024]. Dostupné z <https://www.neveklov.cz/turista/pamatky/pamatky-v-neveklove/>

⁷⁹ NEVEKLOV. Historie. [online]. [cit.2.3.2024]. Dostupné z <https://www.neveklov.cz/mesto/mistni-casti/>

Hospodářství

Charakter území je zemědělský, plní však i funkci rekreační, vzhledem ke klimatickým a přírodním podmínkám. Ve struktuře zaměstnanosti je nejvýrazněji zastoupeno právě zemědělství a stavebnictví, naopak služby jsou zastoupeny spíše méně. Také podle dat Českého statistického úřadu je nejvíce registrovaných podnikatelských subjektů v oboru velkoobchod, maloobchod, zemědělství a stavebnictví. Nenachází se zde žádný velký závod, hlavními zaměstnavateli v oblasti jsou zemědělská družstva a Centrum sociálních služeb Tloskov.⁸⁰

Obrázek 5 - Katastrální území obce Neveklov

Zdroj: Mapa města Neveklov [online]

V Neveklově se nachází mateřská škola, základní škola a střední škola s ekonomickým zaměřením, ke které náleží ještě domov mládeže. Ve městě najdeme Turistické informační centrum, obchody, restaurace, poštu, čerpací stanici, ordinace několika lékařů a lékárnu. K Neveklovu náleží také veřejný vodovod, částečně je vybudován také v několika přilehlých obcích. Dále je tu kanalizace, která je pouze ve městě, v přilehlých obcích je svod splaškových vod řešen jednotlivě. Město není v současné době připojeno na plynovod a není ani v budoucnu o tomto řešení výrazně uvažováno.

⁸⁰ NEVEKLOV. Instituce a služby. [online]. [cit.2.3.2024]. Dostupné z <https://www.neveklov.cz/instituce-a-sluzby/skoly>

Územím Neveklova prochází silnice II. a III. třídy, které jsou v majetku KSÚS Středočeského kraje. Autobusovou dopravu zajišťuje Ropid prostřednictvím ČSAD Benešov.⁸¹

5.2.4. Demografický vývoj obce

V roce 1971 bylo v Neveklově evidováno 1072 obyvatel, jejich počet stoupal jen velmi mírně až do roku 1981, kdy byly připojeny k Neveklovu další obce a počet obyvatel skokově vzrostl o 1190 na 2656. Do roku 2004 pak mají počty osob sestupnou tendenci, poté zase začínají pomalu růst až na dnešních 2745 trvale žijících osob. Počty přistěhovalých se od roku 2014 pohybují od 50 do 90 osob ročně, přičemž počet osob, které se vystěhovaly, je nižší.

Jsou to však jen jednotky až desítky osob ročně. Průměrný věk osob v obci je 41,7 let a nejpočetněji je zastoupena věková skupina mezi 15-64 lety, v níž je 1742 osob a v produktivním věku se tak nachází 65% obyvatel. Vzdelanostní úroveň osob se mírně zlepšila, snížil se počet osob s neukončeným nebo jen základním vzděláním a roste počet osob s nástavbovým, vyšším nebo vysokoškolským typem ukončeného vzdělání.⁸²

5.2.5. Hospodaření města

Rozpočet na rok 2023 byl schválen v prosinci 2022 jako schodkový s tím, že bude financován z přebytku hospodaření předchozích let. Zároveň zastupitelstvo schválilo střednědobý výhled rozpočtu na období let 2024 až 2025.

Příjmy v rozpočtu pro rok 2023 činily 96,7 milionu Kč a výdaje necelých 124 milionů. U příjmů největší částky pocházely z daňových a nedaňových příjmů, přes 84 milionů Kč, a přijatých transferů, kde byla částka necelých 11 milionů Kč. Výdaje byly největší u služeb pro fyzické osoby, tam se jednalo zhruba o 52 milionů Kč a pro sociální věci a politiku zaměstnanosti, kde částka činila 37,3 milionu Kč. Město Neveklov dlouhodobě hospodaří s vyrovnaným rozpočtem, do majetku města spadá více nemovitostí, což výhledově zatěžuje rozpočet očekávatelnými výdaji na údržbu, stoupající ceny energií a nutné opravy.

⁸¹ NEVEKLOV. Občanská vybavenost. [online]. [cit.2.3.2024]. Dostupné z <https://www.neveklov.cz/institute-a-sluzby/skoly>

⁸² ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Neveklov, Demografický vývoj [online]. [cit. 26.2.2024] Dostupné z <https://czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>

Město v předchozích letech ve dvou etapách zainvestovalo a zasíťovalo krajeovou lokalitu města, pozemky nabídlo k prodeji a nyní se ještě pokračuje v investicích do obslužných komunikací. Dále se v roce 2023 např. opravil povrch náměstí Jana Heřmana a přilehlých ulic, a pokračuje další etapa výstavby domu komunitních služeb naproti fotbalovému hřišti.

Z dalších větších investic to bylo např. pořízení hasicí jednotky na vůz pro SDH v blízké obci. V plánu pro tento rok je např. dokončení stavby domu komunitních služeb, rozšíření mateřské školy pomocí kontejnerového objektu, opravy povrchů vybraných komunikací atd.⁸³

5.2.6. Územní plán

V roce 2018 byla navržena poslední změna územního plánu, týkající se vymezení ploch pro bydlení, výrobu a rekreaci. Určení ploch pro bydlení zohledňuje zájmy obce i soukromých vlastníků. Ve větší míře byly tyto požadavky vzneseny zejména v obcích patřících ke slapské rekreační oblasti a v ostatních sídlech je rozvoj směřován do již zastavěného území nebo při jeho krajích. V územním plánu jsou zahrnuty plochy rekreační a jejich rozvoj s využitím proluk v zastavěném území. Dále plochy zemědělské výroby, která je umístěna ve stávajících areálech i plochy pastevních areálů.

Plochy pro výrobu, sklady a výrobní služby jsou umístěny převážně v Neveklově nebo blízkém okolí kvůli příjezdové silnici z Benešova. V dopravním řešení je již navržen koridor plánované dálnice D3 a jižní obchvat Neveklova II/114.

Největší nárůst výstavby je plánován přímo ve městě Neveklov, město zde zainvestovalo a zasíťovalo lokalitu, v níž nabízí stavební pozemky, většina z nich je již prodána.⁸⁴

5.2.7. Samospráva města

Město Neveklov vykonává samostatnou a přenesenou působnost. Do přenesené patří matriční a stavební úřad. Městský úřad nyní tvoří 7 úředníků, které řídí tajemník úřadu a dalších 5 zaměstnanců, kterými jsou knihovnice, pracovnice informačního centra, uklízečka a dva údržbáři. Zastupitelstvo má 15 členů a rada města 5 členů.

⁸³ NEVEKLOV. Zápisy z jednání zastupitelstva [online]. [cit.24.2.2024]. Dostupné z <https://www.neveklov.cz/mesto/urad/uredni-deska-1/usneseni-c5-z-verejneho-zasedani-zastupitelstva-mesta-neveklov-dne-06122023-2393.html?kshow=10>

⁸⁴ NEVEKLOV. Územní plán. [online]. [cit.2.3.2024]. Dostupné z <https://www.neveklov.cz/urad/uzemni-plan/>

Obec má zřízen finanční a kontrolní výbor, dále Komisi kulturní, bytovou a sociální bezpečnosti a pořádku, Komisi životního prostředí, Dopravy a územního rozvoje a Komisi pro rodinu a občanské záležitosti.

Stavební úřad má na starosti nejen území Neveklova, ale i obce Stranný a Tisem⁸⁵ a matriční úřad zajišťuje přenesenou působnost také pro Neveklovsko, Tisem, Stranný, Křečovice a městyš Maršovice.⁸⁶ Město Neveklov nezřizuje městskou policii ani přestupkovou komisi, které pro ně zajišťuje město Týnec nad Sázavou.⁸⁷

V oblasti politického složení samosprávy jsou viditelné ve srovnání třech uplynulých volebních období mírné změny. Ve volbách do obecního zastupitelstva bylo sestaveno v roce 2014 8 kandidátních listin, v letech 2018 a 2022 už jen šest. Kandidáti jsou bez politické příslušnosti a mezi kandidátkami se přesouvají. Největší množství mandátů získává pravidelně uskupení Volba pro Neveklovsko a Tým občanů Neveklovska, tyto získávají 4-5 mandátů v 15tičlenném zastupitelstvu. Úspěšní kandidáti získávají přibližně stejný počet hlasů bez ohledu na to, na které kandidátce jsou ten rok zapsáni. Starostou zvolilo zastupitelstvo kandidáta z uskupení, které získalo nejvyšší počet mandátů.⁸⁸

5.2.8. Život v obci

Spolková a komunitní činnost v Neveklově má širokou základnu. Mezi nejpočetnější se řadí Sbory dobrovolných hasičů, které jsou v Neveklově a dalších osmi přilehlých obcích a také myslivecká sdružení. Dalšími spolky s početnější členskou základnou jsou sportovní kluby, např. fotbalový klub, využívající hřiště přímo v obci, hokejový klub, který pro tréninky využívá zimní stadion v Sedlčanech, Motosport Team, florbalový tým a Sokol, Skaut a Junák, které se věnují z velké části práci s mládeží.

Na Neveklovsku působí i sbory církevní, vedle církve římskokatolické zde najdeme i Sbor církve bratrské a Náboženskou obec církve československé husitské.

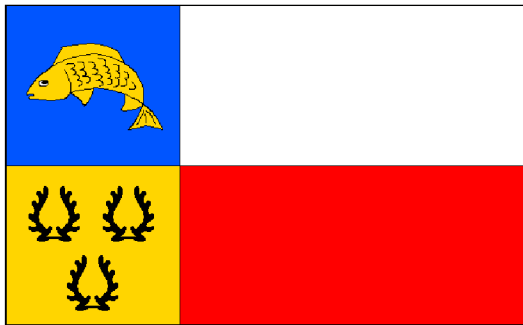
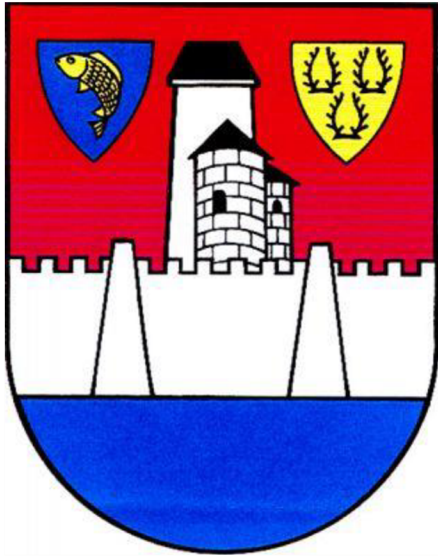
⁸⁵ NEVEKLOV. Zaměstnanci úřadu. [online]. [cit.2.3.2024]. Dostupné z <https://www.neveklov.cz/urad/kontakty-uradu/>

⁸⁶ NEVEKLOV. Stavební úřad. [online]. [cit. 2.3.2024] Dostupné z <https://www.neveklov.cz/urad/stavebni-urad/>

⁸⁷ NEVEKLOV. Matrika [online]. [cit. 2.3.2024] Dostupné z <https://www.neveklov.cz/urad/matrika/>

⁸⁸ VOLBY, Volební výsledky Neveklov 2014 [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2101&xobec=530310&xstat=0&xvyber=0>

5.3. Město Týnec nad Sázavou

Obrázek 6 - Znak a vlajka města Týnec nad Sázavou

Zdroj: Registr komunálních symbolů [online]

5.3.1. Obecní symboly

Na znaku města nalezneme rotundu z 11. století a hranolovou obrannou věž ze 13.-14. století, v popředí je obranná zeď, vše je v bílé barvě. Spodní část je modrá a symbolizuje města na řece Sázavě. Horní část je červená a jsou v ní umístěny dva erby, vlevo rodu Hodějovských z Hodějova (ryba v modrém poli) a vpravo erb rodu hrabat z Vrtbů (3 kusy paroží na žlutém podkladě). Stejně znaky najdeme na praporu města. Symboly ryby a paroží na podkladových barvách nalezneme i na vlajce města.⁸⁹

⁸⁹ MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU. Symboly města [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.mestoty nec.cz/symboly/>

5.3.2. Historie města

Historie města sahá až do přemyslovských dob, kdy vzniklo první sídlo, které mělo nejspíš pevnostní funkci. Dominantou města je kamenná románská rotunda, k níž byl postupně přistaven románský palác a obranná hranolová věž, která se spolu s rotudou dochovala dodnes. Na týneckém panství se vystřídal několik majitelů. Prvním byl Oldřich z Týnce, po bitvě na Bílé Hoře byl majetek zkonfiskován a následně prodán Albrechtovi z Valdštejna.

V 17. století Týnec dvakrát vyhořel a zpustl, znovu ho opravil až v 18. století hrabě František Josef z Vrtby, který založil v Týnci továrnu na kameninu a nechal z důvodu rozšíření výroby opravit i rotundu a obrannou věž a postavit novou tovární budovu v empírovém stylu. Ta stojí v Týnci dodnes a nyní je v ní kulturní dům, infocentrum a soukromá školka a škola.

František Josef z Vrtby vlastnil i Konopištské panství a obojí odkázal Janu Karlovi, knížeti z Lobkovic. Později výroba v Týnci nad Sázavou zanikla zcela, z důvodu nedostatku dříví a silné konkurence. František Ferdinand d'Este později tovární budovu nechal přestavět na hotel.⁹⁰

Ve 30. letech 20. století postavil v Týnci František Janeček slévárnu hliníku, oceli a barevných kovů METAZ a předělával bývalou přádelnu v městské části Brodce na výrobu motocyklů Jawa a automobilů MINOR. Vše přerušila 2. světová válka, ve které byla JAWA předělána na zbrojovku. Na základě průmyslové výroby, celkového významu v regionu a růstu počtu obyvatel získal Týnec nad Sázavou 1. ledna 1969 status města. Po roce 1990 byly JAWA i METAZ vráceny do soukromých rukou a fungují ve městě dosud. Jsou také poměrně významným zaměstnavatelem.⁹¹

⁹⁰ MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU. Historie města [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.mestoty nec.cz/historie/>

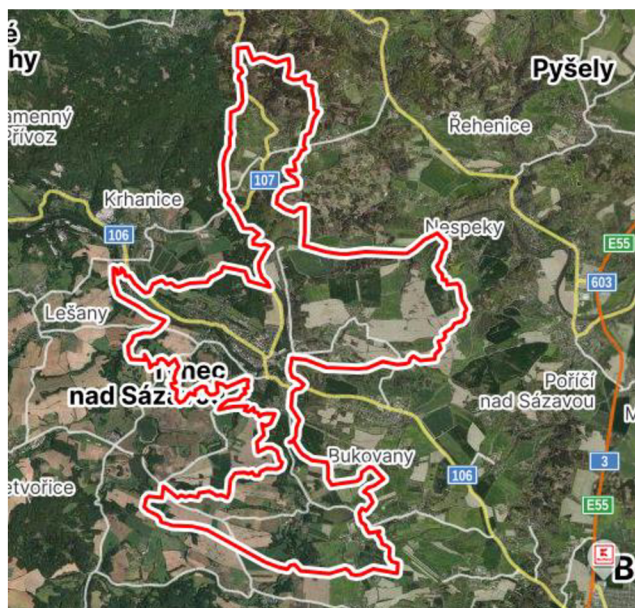
⁹¹ MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU. Současnost města [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.mestoty nec.cz/soucasnost/>

5.3.3. Poloha města Týnec nad Sázavou

Týnec nad Sázavou se nachází v severozápadní části okresu Benešov a je vzdálený 35 kilometrů od Prahy a 9 kilometrů od Benešova, který je pro něj také obcí s rozšířenou působností. Týnec můžeme považovat za součást okrajové zóny pražské metropolitní oblasti. Postupně se stává žádanou lokalitou pro mladé rodiny, které vzhledem ke snadné dostupnosti

Prahy, mohou dojíždět za prací a usadit se v menším městě s nižšími náklady např. na bydlení.

Významným faktorem územního rozvoje je plánovaná výstavba dálnice D3, díky které bude Praha snadněji dostupná. To je již vidět na rozšiřující se výstavbě rodinných domů v místní části Čakovice, která se nachází v severní části města směrem na Prahu na tzv. staré benešovské silnici. Město se rozkládá na obou březích řeky Sázavy, na levém jeho historická část, starší zástavba, základní škola, kostel, rotunda, kulturní dům a továrna Jawa a na pravém větší bytová zástavba, slévárna Metaz, vlakové a autobusové nádraží, mateřská a základní škola, poliklinika, městský úřad, fotbalový stadion, teplárna a většina obchodů.⁹²

Obrázek 7 - Katastrální území obce Týnec nad Sázavou

Zdroj: Mapa města Týnec nad Sázavou [online]

⁹² MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU. Současnost města [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.mestoty nec.cz/soucasnost/>

Katastrální obvod města Týnec nad Sázavou tvoří 5 katastrálních území-Týnec nad Sázavou, Pecerady, Podělusy, Krusičany a Čakovice. Místních částí je osm a kromě výše zmíněných je to ještě Chrást, Brodce a Zbořený Kostelec.⁹³

Poloha města na březích řeky Sázavy z něj dělá vyhledávanou lokalitu v Posázaví. Setkávají se zde víkendová pobytová rekreace, turistika, rybaření a v sezóně vodáctví. Týnec je v nástupním místě vodáckých výletů na Sázavě a týnecký Bisport je největší půjčovnou lodí na řece. Ve městě a jeho okolí se také nachází množství památek, jako již zmíněná rotunda a obranná věž přímo v Týnci nad Sázavou nebo zřícenina hradu Zbořený Kostelec.⁹⁴

Ve městě je k dispozici mateřská škola a dvě základní školy, jedna ve starší části města, kde probíhá výuka do 5. třídy, tedy do ukončeného prvního stupně a druhá škola v nové části, která poskytuje vzdělání od první do deváté třídy. Dále je zde poliklinika s ordinacemi lékařů a sociální poradnou a dva domy s pečovatelskou službou. Město výhledově uvažuje vzhledem ke stárnutí populace o výstavbě nových bytů pro seniory, buď rozšířením stávajícího DPS anebo výstavbou bytů v nemovitostech v majetku města.

Ve městě je dále obecní úřad a městská policie, dále také knihovna a několik sportovišť, např. fotbalový stadion, tenisové a volejbalové kurty, workoutové hřiště a další.

Město má vlastní vodovod a kanalizaci, napojenou na čistírnu odpadních vod, na tyto je připojena většina místních částí. V majetku města jsou vlastní studny, které ale už nepokryjí celou poptávku a do budoucna bude potřeba zřejmě vrty posílit. Teplo zajišťuje ve městě plynofikovaná teplárna.⁹⁵

Městem prochází silnice II. třídy č.106 Benešov-Týnec nad Sázavou-Jílové u Prahy a silnice č. 107 Týnec nad Sázavou-Kamenice-Velké Popovice. V budoucnu se počítá s napojením města na dálnici D3.

Týnec patří do systému Pražské integrované dopravy a je spojeno s Prahou přímou linkou na stanici Budějovická. Dopravní obslužnost města a okolí zajišťuje ČSAD Benešov několika autobusovými linkami.⁹⁶

⁹³ MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU. Současnost města [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.mestoty nec.cz/soucasnost/>

⁹⁴ MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU. Kam v okolí [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.mestoty nec.cz/kam-v-okoli-1611/>

⁹⁵ MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU. Strategický plán rozvoje města do roku 2028 [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.mestoty nec.cz/progres/lib/files.php?id=183>

⁹⁶ MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU. Kam v okolí [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.mestoty nec.cz/kam-v-okoli-1611/>

Vlaková doprava je obsluhována železničními linkami ve směru na Prahu, Týnec nad Sázavou-Vranov nad Vltavou-Praha a opačným směrem Týnec nad Sázavou-Čerčany.⁹⁷

5.3.4. Demografický vývoj území

Největší nárůst počtu obyvatel v Týnci začíná ve 30.-50. letech 20. století v souvislosti s rozvojem industrializace a již zmíněnými provozy METAZ a JAWA. Větší množství pracovních míst vedlo ke stabilnímu počtu obyvatel, což se změnilo až začátkem 90. let v souvislosti s omezením výroby.⁹⁸ Podle dat českého statistického úřadu ze 70. let se počet obyvatel zvyšuje mírně, do roku 1980 se z původních 3958 zvedl na 4587, poté do roku 1990 po připojení dalších obcí se zvýšil na 6224. Poté do roku 2023 se ještě některé obce osamostatnily a dnes má Týnec 5667 obyvatel. Poměr přistěhovalých a vystěhovalých zůstává během let podobný, do roku 2005 byl mírný, ale setrvalý pokles přistěhovalých, po té se situace změnila a zřejmě v souvislosti s novou výstavbou začaly počty obyvatel stabilně mírně růst. Pokud porovnáme růst počtu obyvatel v jednotlivých místních částech, nejvýrazněji, a to až 4krát, rostly počty osob v městské části Brodce, kde došlo k výstavbě sídliště. Dále můžeme zmínit místní část Čakovice, kde se rozvíjí výstavba rodinných domů a i z tohoto důvodu zde výrazně vzrostl počet obyvatel.⁹⁹

Podíl dětí ve věku 0-14 let roste stabilně od roku 2010, naopak počet osob v produktivním věku mírně klesá. Podle údajů ČSÚ ke konci roku 2022 byla nejpočetnější skupina osob ve věku 15-64 let a to počtem 3418 osob. Podíl osob v seniorském věku od roku 2009 převažuje počet dětí, tzn. že index stáří přesáhl hodnotu 100 a od té doby stále mírně roste, což je jev, který v budoucnu bude vyžadovat od vedení města přizpůsobení požadavkům seniorského obyvatelstva. Průměrný věk obyvatelstva je 44,1 let (u mužů 42,4 roku a u žen 45,7 roku).¹⁰⁰

⁹⁷ MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU. Strategický plán rozvoje města do roku 2028 [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.mestoty nec.cz/ progres/lib/files.php?id=183>

⁹⁸ MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU. Současnost města [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.mestoty nec.cz/soucasnost/>

⁹⁹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Týnec nad Sázavou. Demografický vývoj [online]. [cit. 26.2.2024] Dostupné z <https://czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>

¹⁰⁰ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Týnec nad Sázavou. Demografický vývoj [online]. [cit. 26.2.2024] Dostupné z <https://czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>

Index vzdělanosti je nižší než u okolních podobně velikých měst např. Bystřice, Jílové u Prahy, Mníšek pod Brdy. Je zde nižší podíl vysokoškolsky vzdělaných osob a vyšší podíl osob se základním vzděláním. Svou roli zde může mít přítomnost velké výroby METAZ a také přítomnost větších provozů v Poříčí nad Sázavou a Kamenici a Vestci, což jsou cíle, kam dojíždí za prací značná část obyvatelstva. Hodnoty indexu vzdělanosti jsou dokonce nižší, než je krajská úroveň, a to se může odrážet např. na nižší participaci obyvatelstva na veřejném dění a rozvoji občanské společnosti.¹⁰¹

5.3.5. Hospodaření obce

Rozpočet na rok 2023 byl schválen na jednání zastupitelstva v prosinci roku 2022. Původně měl plánovaný rozpočet hodnotu necelých 150 milionů, poté byl změnami navýšen na 192 milionů a konečné příjmy byly 164 milionů. Největší příjmy plynuly z daní a z poplatku za systém odpadového hospodářství.¹⁰²

Největší příjmy plynuly z daní a z poplatku za systém odpadového hospodářství. Na straně výdajové to byly především platy zaměstnanců, ty představují částku téměř 20 mil. Kč, pak například úroky téměř 7 milionů Kč a sběr a svoz odpadků přes 15 milionů korun. Největší investicí pro rok 2023 byla intenzifikace čističky odpadních vod, která bude pokračovat i v roce 2024 a jejíž hodnota bude přes 110 mil. korun. Získaná dotace tvoří asi jen čtvrtinu zmíněné částky. Do dalšího roku bude nutná standardizace územního plánu a digitalizace úřadu. Dalšími investicemi budou výměna veřejného osvětlení, rekonstrukce lávky pro pěši přes řeku Sázavu, a pokud bude získána dotace, nový chodník z Brodců do Zbořeného Kostelce.¹⁰³

Město je aktivní v podávání dotací, nejčastěji podpořené projekty byly z oblastí dopravy, životního prostředí a opravy majetku města. Úspěšnost žádostí o dotace se pohybuje od zhruba 20% až do 80% v posledních deseti letech. Město podává žádosti o dotace jak na národní, tak na evropské úrovni.¹⁰⁴

¹⁰¹ MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU. Strategický plán rozvoje města do roku 2028 [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.mestotytec.cz/progres/lib/files.php?id=183>

¹⁰² TÝNEC NAD SÁZAVOU. Rozklikávací rozpočet [online]. [cit.24.2.2024]. Dostupné z <https://www.mestotytec.cz/internet.mestotytec:25741/?id=1>

¹⁰³ TÝNEC NAD SÁZAVOU. Týnecké listy [online]. [cit.24.2.2024]. Dostupné z <https://www.mestotytec.cz/tynecke-listy>

¹⁰⁴ MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU. Strategický plán rozvoje města do roku 2028 [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.mestotytec.cz/progres/lib/files.php?id=183>

Městský úřad se rozhodl posílit účast občanů na veřejném dění a každý rok vypisuje tzv. participační rozpočet v rámci projektu Zdravé město a MA21, do kterého vyčlení určitou částku a občané mohou hlasovat a vybírat mezi několika projekty. Většinou se jedná o obnovu nebo osvětlení venkovního hřiště, úpravu zeleně, novou lávku nebo stezku, z posledních jmenujme např. volnočasový parčík v Podělusech, venkovní převlékárnu v Týnci v Náklí nebo víceúčelové multimediální centrum v Peceradech. Vítězný projekt pak projedná a schválí rada města.¹⁰⁵

5.3.6. Územní plán

Celková výměra města je přes 2500 ha, z toho tvoří zemědělská půda 1462 ha a nezemědělská 1110 ha, orné půdy je přes 1000 ha a lesních pozemků pře 670 ha.¹⁰⁶

Stávající podoba územního plánu pochází z roku 2011 a navazují na ni 3 změny, z toho poslední ze září 2020. Ve změnách se většinou jedná o přesun ostatních ploch do ploch určených k výstavbě, případně o narovnání stavu podle zápisu v katastru.¹⁰⁷

V územním plánu je hlavní rozvoj směřován do největšího sídla, kterým je Týnec nad Sázavou. Rozvíjet se budou funkce bydlení, rekreace, výroby a služeb. Nové plochy pro bydlení budou vymezeny zejména na okrajových plochách města Týnec a ostatních sídel.

Zahrádkářské kolonie jsou respektovány, ale nebudou povolovány nové. Stejně tak není v plánu navýšení ploch pro hospodaření na zemědělské půdě a vyzarování nových ploch pro rozvoj živočišné výroby.

Silnice a komunikace zůstávají zachovány ve stávajících trasách a jsou na ně připojené komunikace k navrhované zástavbě. Pro zkrácení napojení na silnici II. třídy ve směru na Prahu se výhledově počítá s mostem přes Sázavu ve Zbořeném Kostelci.

Pokračují přípravy a návazné činnosti pro stavbu koridoru dálnice D3, který bude procházet v blízkosti místní části Krusičany. Územní plán vyjadřuje snahu zachovat přírodní a kulturní hodnoty dotčených ploch v návaznosti na Koncepti ochrany hodnot území.¹⁰⁸

¹⁰⁵ TÝNEC NAD SÁZAVOU. Participativní rozpočet [online]. [cit.24.2.2024]. Dostupné z <https://www.mestoty nec.cz/ participativni-rozpočet>

¹⁰⁶ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Veřejná databáze. [online]. [cit. 28.2.2024] Dostupné z https://www.vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jspx?_af=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__530841#

¹⁰⁷ TÝNEC NAD SÁZAVOU. Zápis z jednání zastupitelstva, Ustavení územního plánu [online]. [cit.24.2.2024]. Dostupné z <https://www.mestoty nec.cz/ usneseni-zm-2011/>

5.3.7. Samospráva města

V rámci své samostatné působnosti zřizuje město Týnec tyto orgány: úřad starosty, městský úřad, radu města, zastupitelstvo a zvláštní orgány obce. Zastupitelstvo má 17 členů, kteří svým rozhodnutím ustavili Finanční a kontrolní výbor. Rada města zřídila jako své poradní orgány odborné komise, Komise pro rozvoj města, Komise pro sport, Komise pro kulturu, Sociální komise, Komise pro MA21.¹⁰⁹ Dále má město 7 osadních výborů pro části Brodce, Chrást nad Sázavou-sídliště, Chrást nad Sázavou, Krusičany, Pecerady a Podělusy.¹¹⁰

Město má tři příspěvkové organizace, Mateřskou a Základní školu a Školní jídelnu, dále má obchodní společnosti města a těmi jsou Technické služby a Vodovody a kanalizace.

Městský úřad má tyto odbory: majetku, finanční, výstavby, městské knihovny a kanceláře tajemníka.

Do majetku města patří 9 bytových domů, 3 obecní domky, 7 hasičských zbrojnic a dalších více než 10 budov jako je např. ZUŠ, MŠ, ZŠ, knihovna, MěÚ, muzeum a dále např. sportoviště.¹¹¹

Do zastupitelstva občané volí 17 členů. Ve volbách v roce 2018 získalo největší počet mandátů hnutí Volba pro město, kde je lídrem kandidátky současný starosta, který obhájil svůj post i ve volbách v roce 2022.¹¹²

Volba pro město získala 6 mandátů, ODS 3 mandáty, hnutí Otevřená radnice 2 mandáty, SNK Rybáři městu 1 mandát, ČSSD 2 mandáty, Hnutí za Harmonický rozvoj obcí a měst 2 mandáty a Nezávislí 1 mandát. Podobná situace nastala i v roce 2022. Nastaly přesuny mezi kandidátními listinami a vznikla některá nová uskupení, ovšem osoby zůstaly téměř stejné.

¹⁰⁸ TÝNEC NAD SÁZAVOU. Územní plán [online]. [cit.24.2.2024]. Dostupné z <https://www.mestoty nec.cz/progres/lib/files.php?id=1202>

¹⁰⁹ MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU. Vedení a samospráva [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.mestoty nec.cz/vedeni-a-samosprava/>

¹¹⁰ MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU. Vedení a samospráva [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.mestoty nec.cz/vedeni-a-samosprava/>

¹¹¹ MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU. Vedení a samospráva [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.mestoty nec.cz/vedeni-a-samosprava/>

¹¹² VOLBY, Volební výsledky Týnec nad Sázavou 2018 [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.volby.cz/pls/kv2018/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2101&xobec=530310&xstat=0&xvyber=0>

Volba pro město obhájila znovu 6 mandátů a starosta svůj post. Dále nová Volba pro Týnec získala 4 mandáty, Sdružení dobrovolných hasičů tři mandáty a Nezávislí 4 mandáty.¹¹³

5.3.8. Život ve městě

V Týnci nad Sázavou je mnoho kulturních, zájmových a sportovních spolků, nejpočetnější skupinou jsou dobrovolní hasiči v každé z místních částí, kde se také starají kromě své agendy i o spolkový život, předsedové hasičů bývají členy osadních výborů, pořádají plesy, dětské dny nebo zájmové kroužky pro mládež. Dále je to např. včelařský svaz, chovatelé drobného zvířectva, myslivecká sdružení a rybářský svaz. Ze sportovních spolků můžeme jmenovat FC Týnec nad Sázavou-fotbalový klub, kde trénují od přípravky až po dospělé hráče. Dále tenisový a volejbalový oddíl, turisté a skauti. Vzhledem k tomu, že je v Týnci velký kulturní dům, konají se zde pravidelně divadelní a hudební představení, v sezóně plesy anebo různé přednášky. Dále je ve městě knihovna a zajímavé akce, ať už vzdělávací nebo zájmové se konají také přímo na městském úřadě. Město Týnec nad Sázavou také získalo titul Zdravé město a je členem Národní sítě zdravých měst. Cílem je zapojení veřejnosti a spolků do rozvoje města a v roce 2023 získalo město dokonce ocenění Šampion zdravých měst, obcí a regionů za rok 2023.¹¹⁴

Městský úřad také vydává každé dva měsíce Týnecké listy, kde v úvodu píše starosta o novinkách ve městě, dále jsou zde informace z posledních zasedání rady a zastupitelstva a také rozhovory s představiteli různých agend na městském úřadě.

Dále zde najdeme informace a sportovních a kulturních událostech, a také o projektech, které v současné době probíhají nebo budou v blízké době.¹¹⁵

¹¹³ VOLBY, Volební výsledky Neveklov 2022 [online], [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.volby.cz/pls/kv2022/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2101&xobec=530310&xstat=0&xvyber=0>

¹¹⁴ MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU. Vedení a samospráva [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.mestoty nec.cz/vedeni-a-samosprava/>

¹¹⁵ MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU. Týnecké listy [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.mestoty nec.cz/tynecke-listy/>

5.4. Mechanismus rozhodování ve vybraných obcích

V rámci této diplomové práce byli osloveni starostové vybraných obcí se semistrukturovanými rozhovory (příloha č. 1). Otázky v nich byly zaměřeny na hlavní cíl práce, a sice, kdo je hlavním hybatelem rozvoje obce, kdo nejčastěji přichází s náměty k investicím, jakým způsobem se v obci rozhoduje o významných akcích nebo jak se v obci využívají dotační programy.

Sběr dat pro tuto práci byl proveden u obcí s rozdílným počtem obyvatel a různým počtem zastupitelů. Všechny tři obce se nachází ve Středočeském kraji, Václavice a Týnec nad Sázavou patří do regionu Posázaví, Neveklov je možné zahrnout již spíše do oblasti Povltaví. Nicméně všechny dotčené obce spojují podobné přírodní podmínky. Demografická skladba se však mírně liší, v souvislosti s přítomností 2 větších podniků v Týnci nad Sázavou, kde je také z těchto tří obcí nejvyšší průměrný věk.

Nejmenší obcí jsou Václavice v těsné blízkosti Benešova, mají 9 zastupitelů, starostu a místostarostu. Obcí s rozšířenou působností je pro ně Benešov. V obci je asi 620 obyvatel a obec se při svém okraji směrem na Neveklov poměrně rychle rozrůstá. Počet stavebních parcel roste v souladu s územním plánem a obecní úřad eviduje zájem o bydlení v obci, vzhledem k venkovskému charakteru bydlení, ale zároveň také blízkosti Benešova a napojení na Prahu.

Neveklov je městem, které má asi 2700 obyvatel a 15 zastupitelů, starostu a místostarostu, obecní úřad má na starost tajemník. Město má zřízenou radu, součástí městského úřadu jsou i matriční a stavební úřad, pod který spadají obce Stranný a Tisem. Obecní policii a přestupkovou komisi pro Neveklov zřizuje město Týnec nad Sázavou. V posledních letech se také rozvíjela krajová lokalita novou zástavbou. Město zainvestovalo v posledních letech lokalitu na Sýkorce pro novou výstavbu a staví komunitní dům služeb, kam by se měl po dokončení přestěhovat dům s pečovatelskou službou.

Město Týnec nad Sázavou má asi 6200 obyvatel, 15tičlenné zastupitelstvo, starostu, místostarostu a tajemníka. Zřízena je rovněž rada a např. finanční a kontrolní výbor. Ve městě je také městská policie.

Nová výstavba přímo ve městě již nemá příliš prostor, je umožněná jen v prolukách anebo na okraji města, v místních částech však územní plán uvolňuje nové prostory.

Největší výstavbou posledních let bylo sídliště na Kněžině v místní části Brodce.

Starostové všech tří samospráv jsou uvolnění a místostarostové neuvolnění.

5.4.1. Mechanismy rozhodování investice-zjištění

Václavice

V převážné většině případů přichází s návrhy investic ve Václavicích starosta, Nicméně prostor je dávám i členům zastupitelstva, stejně jako může podnět přijít od občanů. Ať již podnět k realizaci investice přijde z kterékoli strany, je vždy projednán zastupitelstvem obce a v návaznosti na jeho rozhodnutí pak případně dále zpracováván. Vlastní participace občanů na podnětech je ale ovlivněna malým zájmem o rozvoj obce. Účast občanů na zastupitelstvech, stejně jako například zájem kandidovat do obecního zastupitelstva se v posledních letech snižuje. Ve volbách v roce 2018 byly postaveny 4 kandidátky, kdežto ve volbách v roce 2022 již jen jedna s devíti osobami, takže voliči ani neměli na výběr.

Neveklov

V Neveklově shodně také s podněty k investicím přichází starosta, město nemá investiční odbor, takže tuto agendu zastupuje sám. Například u školských zařízení ale návrhy často vzejdou od ředitelů nebo správců budov. Projednávání menších investic je v působnosti rady města, investice většího finančního charakteru nebo i malé investice důležité pro region např. kapličky, hasičárny atd. schvaluje zastupitelstvo města.

Týnec nad Sázavou

V Týnci nad Sázavou se řídí od roku 2017 strategickým plánem a návrhy investičního odboru. Strategie se projednávají veřejně, oznámení o konání jednání jsou vyvěšována s dostatečným předstihem a kdokoliv se k nim může vyjádřit. Výběr investic se řeší dle priorit a stavu přípravy. Každý rok se aktualizuje akční plán strategického rozvoje a také akční plány dílčích strategií, které jsou k nahlédnutí na webových stránkách města v sekci strategické dokumenty.

Dále se každé dva roky koná veřejné fórum, kde veřejnost může předkládat své priority a návrhy včetně pocitové mapy, výsledky jsou pak ověřeny anketou a opět zveřejněny.

5.4.2. Mechanismy rozhodování investice – srovnání

V porovnání těchto tří obcí se ukazuje, že u Václavic a Neveklova je hlavním hybatelem investičního rozvoje osoba starosty, zatímco v Týnci nad Sázavou se podílí jak veřejnost, tak starosta nebo investiční odbor, a to na základě metodicky upravených postupů a pravidel. Jednotlivé kroky bývají vždy projednány zastupitelstvem.

5.4.3. Mechanismy rozhodování rozpočet – zjištění

Výstupy rozhovorů poukázaly také na rozdílné přístupy k jednání o rozpočtu u dotčených obcí.

Václavice

Ve Václavicích při přípravě rozpočtu spolupracuje starosta a správce rozpočtu, to platí pro první fázi přípravy, kdy se naplňují paragrafy většinou dle toho, jak bylo čerpáno v minulých letech. V další fázi se připojí vše, co se má financovat v daném roce a dříve v rozpočtu nebylo. Tedy plánované investice, velké opravy, o kterých zastupitelstvo již jednalo.

Tento hrubý obrys se pak předloží zastupitelstvu a doplní se další požadavky, které zastupitelstvo předschválí. Například od spolků, občanů, veřejně prospěšných poplatníků a podobně. Často se postupuje tak, že se na konci kalendářního roku schválí rozpočtové provizorium, na které se ze začátku nového roku navazuje a nový rozpočet se definitivně schvaluje na březnovém jednání zastupitelstva.

Neveklov

V Neveklově rozpočet sestavuje tým ve složení starosta, tajemnice, účetní a zpravodla předsedy finančního výboru. Po vytvoření návrhu jej dostanou k případným dotazům zastupitelé a ti ho potom odsouhlasí. Během roku je pak v případě potřeby měněn rozpočtovými opatřeními.

Týnec nad Sázavou

V Týnci nad Sázavou má rozpočet v gesci starosta. Podklady mu připravují správci limitů, kteří odpovídají za čerpání jednotlivých výdajů. U investic se vychází ze strategického plánu podle stavu přípravy projektů. V průběhu roku probíhají pravidelné porady vedení, kterých se účastní vedoucí odborů, investiční technik a vedení města. Na těchto poradách se mimo jiné projednává stav jednotlivých projektů. Návrh rozpočtu postupně připomínkují správci limitů, rada města, finanční výbor a se stanovisky těchto subjektů je následně překládán zastupitelstvu ke schválení.

5.4.4. Strategické plány rozvoje

Strategický plán rozvoje obce nemají vypracovaný ze sledovaných obcí jen Václavice, kde se projednávají jednotlivé návrhy, které jsou v usnesení zastupitelstva.

Město Neveklov nechalo zpracovat strategický plán rozvoje, který je navázán na dlouhodobý horizont přesahující několik volebních období právě z důvodu budoucího rozvoje. Důvodem jsou také náležitosti k žádostem o dotace.

Město Týnec nad Sázavou k vytvoření strategického plánu rozvoje motivovaly žádosti o dotace, jelikož k jejich čerpání je strategický plán nezbytný. Jeho vytvoření byl i další krok pro plán práce v rozvoji města, který je vytvořen ve spolupráci s obyvateli. Plánování je také součástí Zdravého města, což je souhrn nástrojů pro správně uchopené vedení města.

Všechny tři obce se snaží pravidelně investovat tak, aby podpořili místní rozvoj a zlepšily život v obci. Ve větších investicích to bývá především infrastruktura, rekonstrukce nemovitostí, městská zeleň a další.

Ve Václavících od roku 2020 investovali, co se týče větších investic, do úpravny pitné vody, do dvou nových vrtů pro posílení vodovodu, stavěly se dílčí části kanalizace kvůli připojení dalších území, pak se také rekonstruovala budova obecního úřadu, byl nutný nákup nového hasičského vozidla a oprava chodníku v místní části Vatěkov, na kterou obec dostala dotaci.

V Neveklově je největší investicí posledních let novostavba komunitního domu pro seniory, která byla potřebná s ohledem na stav stávajícího domu s pečovatelskou službou.

Po dokončení stavby proběhne stěhování nájemníků ze současného domu s pečovatelskou službou do nového komunitního domu. Dále to byla investice do zasíťování krajové městské lokality, která rozšířila město směrem na Benešov.

V Týnci nad Sázavou mezi větší investice posledních let patří oprava a výměna veřejného osvětlení v Týnci nad Sázavou v hodnotě přes 5 milionů korun, rekonstrukce chodníku a autobusových zastávek v místní části Pecerady v hodnotě 3,2 milionu korun a stále probíhající rekonstrukce a rozšíření čistírny odpadních vod v Týnci nad Sázavou v hodnotě přes 130 milionů korun. Mezi neuskutečněné velké projekty kvůli vysokým nákladům, nevypsání dotace nebo kvůli složitým vlastnickým vztahům patří most přes potok v místní části Krusičany, vodovod do místní části Pecerady, Kostelec a Čakovice, nový areál sběrného dvora, pro který se městu nedaří najít vhodný pozemek, kvůli dopravní obslužnosti nebo sporům se sousedy a také obnova rybníku v místní části Krusičany. Investicí, která je často zmíněna v návrzích občanů, je krytý bazén, na jeho provoz jsou však odhadovány tak vysoké náklady, že se vedení města rozhodlo tuto akci nerealizovat.

5.4.5. Využívání dotačních programů

Dotace jsou ve Václavících využívány, ale ne velké míře. Pro dotace na nižší částky si podklady v obci zpracovávají sami, pro náročnější projekty si najímají externí firmu. Rozhodují se vždy až podle konkrétních podmínek.

Téměř totožný je postup v Neveklově, u finančně náročnějších projektů využívají služeb třetích stran.

Pro město Týnec nad Sázavou jsou dotace zásadním zdrojem pro realizaci zejména náročnějších akcí. Ročně mají na investice vyčleněnou částku zhruba 15 milionu korun, přesto se jim daří realizovat akce za zhruba 50 milionů korun.

Na konci kalendářního roku je vždy vydána rekapitulace v Týneckých listech. Žádosti o dotace připravuje město samo, má na to zřízený samostatný odbor investic, který má mimo jiné na starosti i strategie a projekt Zdravé město. Externě si najímají pouze zpracování posudků či studií a provedení výběrového řízení v režimu zákona. Úzce spolupracují s Místní akční skupinou Posázaví. Kromě realizace MAP a CLLD pomáhají také obcím v regionu s žádostmi o dotace. Týnec nad Sázavou je členem MAS Posázaví.

5.4.6. Plánované významné investice

Větší investice v budoucích dvou letech zahrnují ve Václavících především rekonstrukci pláště budovy staré školy, kde nyní sídlí knihovna a restaurace, a v 1. patře je několik bytů. Další plánovanou investicí je rekonstrukce návsi a obnova přilehlých komunikací ve Zbožnici.

V Neveklově plánují pro roky 2025-2027 velké investice v řádech desítek až stovek milionů korun. V rozpočtu budou promítnuty v následujících letech podle aktuálních informací o cenách.

V Týnci nad Sázavou jsou již některé projekty rozběhlé, u dalších probíhají architektonické soutěže anebo se dokončuje projekt. V plánu je vestavba knihovny do volných prostor kulturního domu Týnec v objemu asi 25 milionů korun s dotací 24 milionu korun, chodník do místní části Kostelec, přístavba základní školy, která je zatím ve fázi projektu v hodnotě asi 300 milionů korun nebo rekonstrukce svatební obřadní síně na městském úřadě v hodnotě asi 4 milionů korun. Dalšími plánovanými akcemi je rekonstrukce sálu v hotelu včetně zateplení, rekonstrukce rozvodů elektřiny a digitalizace procesů úřadu.

6. Diskuse

Tato diplomová práce měla za cíl shromáždit data o mechanismu rozhodování v oblasti investic a navazujících procesů u obcí různých velikostí a porovnat je se stávající teorií. U sledovaných obcí lze v souhrnu konstatovat, že hlavním aktérem, iniciátorem a hybnou silou k realizaci investice je vždy starosta, což zmíněné teorie potvrzuje.

Shoda nastává také v tvrzení, že u problematiky hybatelů rozvoje obce je významnou proměnnou velikost obce a s rostoucím počtem obyvatel a velikostí obecního úřadu se do popředí dostávají i další aktéři. Toto se ukazuje např. v porovnání města Týnec nad Sázavou a Václavic, kdy ve Václavicích přichází s návrhy investic téměř vždy starosta, kdežto v Týnci nad Sázavou se také podílí investiční odbor, který se přímo věnuje rozvoji obce a vyhledávání rozvojových aktivit. Nicméně starosta i v tomto případě zastává silnou pozici. Ten vykonává svou funkci jako uvolněný, čímž získává větší prostor pro iniciaci rozvojových aktivit, v čemž je vidět rozdíl oproti ostatním, neuvolněným, členům zastupitelstva.

Ve všech třech obcích starosta řídí jednání o rozpočtu a velkých investicích, přičemž probíhají u velkých investičních akcí i předporady, až poté se návrhy předkládají zastupitelstvu ke schválení. Např. v Týnci nad Sázavou se o tom, jakou rozvojovou strategii budou podporovat, jedná nejprve v rámci porady vedení města a řídí se aktuální situací a možnostmi získání dotačních titulů. K provedení se poté vyjadřuje rada, do zpracování je zapojena komise nebo spolky, případně i veřejnost. Finální podoba je již předkládána ke schválení zastupitelstvu, které zpravidla přihlédne k vyjádření rady města. Neformální průběžné porady před důležitými jednáními se konají ve všech třech obcích a můžeme říci, že mají vliv na hladší průběh následných jednání. Tuto praxi uvádí i studie Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí.¹¹⁶

V obci Václavice, která má přes 600 obyvatel, téměř všechna agenda spadá pod starostu, který je zde lídrem. Protože obecní úřad nemá žádné zaměstnance, většinu agendy vyřizuje sám.

Zastupuje jej místostarosta, který např. vede část hodin pro veřejnost.

¹¹⁶ KOPŘIVA, Radek, ČOPÍK, Jan, ČMEJREK Jaroslav. Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí. Sociológia 49, 2017 č.5, str. 482-484

Malý obecní úřad s sebou nese také různé těžkosti, ať už například výrazný nárůst administrativy, pokles zájmu o práci v zastupitelstvu až po zvyšování nákladů např. na pořízení software pro agendu samosprávy.

Jelikož je starosta v malé obci prakticky denně v kontaktu s obyvateli, jednání nebývají konfliktní, v podstatě nemá v zastupitelstvu opozici. Zde se potvrzuje zjištění publikace Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj.¹¹⁷

U měst Neveklov a Týnec nad Sázavou již starosta není jediným aktérem, ale sekundují mu např. zastupitelé v případě Neveklova nebo již zmíněný odbor investic v Týnci nad Sázavou. Ukazuje se, že s rostoucím počtem obyvatel v obci a mohutnějším městským úřadem se do rozvoje města zapojuje více aktérů, které ale starosta stále „zastřešuje“. Rozpory např. při tvorbě rozpočtu nenastávají, k čemuž zřejmě přispívá i to, že již při jeho sestavování bývá více zúčastněných.

Jistě i zde jsou záležitosti, na které není v obci shodný náhled. U větších investic se však ve větších obcích účastní jednání více aktérů a návrh bývá diskutován na více úrovních. Pokud tedy projde až do zastupitelstva s kladným doporučením od rady města, bývá schválen. Při navrhování investičních akcí je významným faktorem, zda bude možné získat dotaci, či jej bude muset obec financovat z vlastních zdrojů. Všechny investice musí odsouhlasit zastupitelstvo a většina z nich je cílena na rozvoj infrastruktury a zlepšení života v obci.

¹¹⁷ BERNARD, Josef, KOSTELECKÝ, Tomáš, ILLNER, Michal, VOBECKÁ, Jana. Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. 1. vyd., Praha: Sociologické nakladatelství (SLON): Sociologický Ústav AV ČR, 2012. 209 s. ISBN 978-80-7419-069-8

7. Závěr

Ačkoliv je podle zákona o obcích hlavním orgánem obce zastupitelstvo, podle výsledků šetření této práce se v souladu se stávající teorií potvrzuje, že role starosty je významná a určuje směr rozvoje obce, ať už se jedná o rozpočet nebo o větší investiční akce. Především v menších obcích je vliv starosty výrazný a ten je hlavní osobou, která zjišťuje informace, získává podklady a řídí další kroky např. k získání dotace. To se potvrdilo i v rozhovorech se starosty, kteří se shodli, že se ve vysoké míře podílí na investičních návrzích starosta, u větších obcí se již přidávají další aktéři, ale starosta zůstává v popředí.

Pokud bych shrnula rozdíly, které vyplývají z velikosti obce, pak je velký rozdíl např. v množství agendy, kterou v malé obci musejí zpracovat jen v několika osobách, a které stále narůstá. Dále omezené možnosti např. v rozvoji obce a územního plánu, ke kterému se většinou vyjadřuje nadřízená obec s příslušným stavebním odborem. Nebo třeba organizační a finanční náročnost vypracování strategického plánu rozvoje obce. Tyto potíže s rostoucím počtem obyvatel a členů městského úřadu postupně mizí.

Při otázkách na sestavování rozpočtu, či na jednání o investicích se také odpovědi mírně liší podle počtu obyvatel obce, s rostoucím počtem zastupitelů a také personálu na městském úřadě. Zatímco ve Václavících jedná starosta s účetní, v Neveklově a Týnci nad Sázavou se již jednání účastní finanční odbor a odbor investic a další, poté je návrh rozpočtu shodně ve všech obcích přednesen zastupitelstvu a jsou zodpovězeny případné dotazy.

Na otázku, jaké investice uskutečnili od roku 2020 dosud, se shodně objevují odpovědi rekonstrukce chodníků v místních částech, rekonstrukce objektů v majetku obce, posílení nebo výstavba vodovodu a kanalizace, revitalizace čistírny odpadních vod, ale také obnova zeleně nebo rozšíření škol a školek, které souvisí s rostoucím počtem přistěhovalých osob, které zde zakládají své rodiny.

Např. v Týnci nad Sázavou je nejvyšší průměrný věk z těchto tří porovnávaných obcí a demografický výhled zpracovaný do strategického plánu rozvoje města hovoří o tom, že v horizontu přibližně dvaceti let bude muset vedení města počítat se zaměřením investic směrem k rostoucímu počtu osob v seniorském věku a přizpůsobit tomu možnosti bydlení, infrastruktury a služeb.

Ohledně žádostí o dotace se starostové také shodují, žádosti o menší dotační tituly se snaží zpracovávat sami, u vyšších částek většinou již najímají externí firmu. Vlastní administrativní vyřizování žádostí může být pro neuvolněné starosty obcí nad jejich síly. Zároveň ale musí zvažovat při zajištění externí služby, prostřednictvím které se pokusí získat dotaci, finanční náročnost pořízení takové služby, v kontextu finančního přínosu pro obec ve formě dotace.

Hlavní postavou v mechanismu rozhodování ve vybraných obcích je tedy starosta, bez ohledu na velikost obce. To je zřejmě důvodem, proč v těchto obcích nedochází k výrazným konfliktům v oblasti rozhodování např. o rozpočtu nebo investicích. Hybatelem rozvoje je v menších obcích pokaždé starosta jako osoba, která ovlivňuje mechanismus rozhodování.

Tato práce potvrdila stávající teorii, že pro rozvoj menších obcí je klíčová především osobnost starosty a pak další osoby ve vedení obce. Obyvatelé vybraných obcí se na rozhodování v obci podílejí svou účastí ve volbách do obecních zastupitelstev a pak participací na životě v obci, přičemž klesající trend zájmu o práci v zastupitelstvu mohou potvrdit všechny tři obce.

Porovnáním uplynulých 3 volebních cyklů do obecního zastupitelstva lze vysledovat spíše pokles počtu zájemců o místa na kandidátních listinách a nižší zájem mladších osob o účast na komunální politice.

8. Seznam použitých zdrojů

- BALÍK, Stanislav. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 250 s. ISBN 978-80-247-2908-4.
- BERNARD, Josef, KOSTELECKÝ, Tomáš, ILLNER, Michal, VOBECKÁ, Jana. Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. 1. vyd., Praha: Sociologické nakladatelství (SLON): Sociologický Ústav AV ČR, 2012. 209 s. ISBN 978-80-7419-069-8.
- BERNARD, Josef, KOSTELECKÝ, Tomáš, ILLNER, Michal, VOBECKÁ, Jana. Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. 1. vyd., Praha: Sociologické nakladatelství (SLON): Sociologický Ústav AV ČR, 2012. 209 s. ISBN 978-80-7419-069-8.
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Neveklov, Demografický vývoj [online]. [cit. 26.2.2024] Dostupné z <https://czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Týnec nad Sázavou. Demografický vývoj [online]. [cit. 26.2.2024] Dostupné z <https://czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Václavice, Demografický vývoj [online]. [cit. 26.2.2024] Dostupné z <https://czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Veřejná databáze [online]. [cit. 26.2.2024]. Dostupné z https://vdb.czso.cz/dbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__532061#
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Veřejná databáze. [online]. [cit. 28.2.2024] Dostupné z https://www.vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__530841#
- ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPIK, Jan. Demokracie v lokálním politickém prostoru, 1. vyd., Praha: Grada, 2010. 223 s. ISBN 978-80-247-3061-5, s.48
- ČOPIK, Jan, KOPŘIVA, Radek, ČMEJREK Jaroslav. Mayors as a variable in typologies of local governments: a case study of the Czech Republic. Local Government Studies, 2019.
- HRABALOVÁ, Simona. Teorie a praxe rozvoje měst a obcí, 1. vyd. Brno: Masarykova Univerzita. 2004. 93 s. ISBN 80-210-3356-8.
- IWÚP, informační web územního plánování. Kraje. Přehledné mapy. [online]. [cit. 2024-03-20]. Dostupné z: <https://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/kraje.asp>
- KADEČKA, S. In Břeň, J., Cogan, R., Galuška, P. a kol. Obce 2006 – 2007. Praha: ASPI, a.s., 2006, ISBN 978-80-210-4768-6, 396 s.
- KÁŇA PAVEL. Základy veřejné správy. 4. aktualizované vydání, Ostrava: Montanex, 2014. 400 s. ISBN 978-80-7225-407-1.
- KOPŘIVA, Radek, ČOPIK, Jan, ČMEJREK Jaroslav. Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí. Sociológia 49, 2017 č.5.
- KOUDELKA, Z. Samospráva. Praha: Linde Praha a.s., 2007. ISBN: 978-80-7201-665-5.
- KRONIKA VÁCLAVIC, Historie [online]. [cit. 26.2.2024]. Dostupné z: www.fulin.cz/kronika_vaclavic.pdf
- Kukalová, Gabriela, Pfeiferová, Daniela. Místní finance v ČR. Druhé vydání, Praha: ČZU, PEF, 2018, 146 s., ISBN 978-80-213-2850-1.

- Malast, Jan. Teoretická východiska obecní samosprávy v České republice. 1. vyd. Plzeň Západočeská univerzita v Plzni, 2016. 360 s. IDBN 978-80-261-0657-9.
- MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU. Historie města [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.mestotytec.cz/historie/>
- MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU. Kam v okolí [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.mestotytec.cz/kam-v-okoli-1611/>
- MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU. Současnost města [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.mestotytec.cz/soucasnost/>
- MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU. Strategický plán rozvoje města do roku 2028 [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.mestotytec.cz/progres/lib/files.php?id=183>
- MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU. Symboly města [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.mestotytec.cz/symboly>
- MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU. Vedení a samospráva [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.mestotytec.cz/vedeni-a-samosprava/>
- MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU. Vedení a samospráva [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.mestotytec.cz/vedeni-a-samosprava/>
- MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROTŘEDÍ, MA21, [online]. [cit. 18.3.2024]. Dostupné z https://www.mzp.cz/cz/mistni_agenda_21
- NEVEKLOV. Historie. [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.neveklov.cz/mesto/historie-a-soucasnost/>
- NEVEKLOV. Historie. [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.neveklov.cz/turista/pamatky/pamatky-v-neveklove/>
- NEVEKLOV. Historie. [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.neveklov.cz/mesto/mistni-casti/>
- NEVEKLOV. Instituce a služby. [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.neveklov.cz/instituce-a-sluzby/skoly/>
- NEVEKLOV. Matrika [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.neveklov.cz/urad/matrika/>
- NEVEKLOV. Občanská vybavenost. [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.neveklov.cz/instituce-a-sluzby/skoly/>
- NEVEKLOV. Stavební úřad. [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.neveklov.cz/urad/stavebni-urad/>
- NEVEKLOV. Územní plán. [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.neveklov.cz/urad/uzemni-plan/>
- NEVEKLOV. Zaměstnanci úřadu. [online]. [cit. 2.3.2024]. Dostupné z <https://www.neveklov.cz/urad/kontakty-uradu/>
- NEVEKLOV. Zápis z jednání zastupitelstva [online]. [cit. 24.2.2024]. Dostupné z <https://www.neveklov.cz/mesto/urad/uredni-deska-1/usneseni-c5-z-verejneho-zasedani-zastupitelstva-mesta-neveklov-dne-06122023-2393.html?kshow=10>
- PRŮCHA, P. Správní právo, Obecná část. 7. vydání. Praha: MU Brno – Doplněk Brno, 2007, ISBN 978-80-7239-207-0, 420 s.

STACHOVÁ, Jana, BERNARD, Josef, ČERMÁK, Daniel. 2009. Sociální kapitál v České republice a v mezinárodním srovnání. Sociologické studie/Sociological Studies 09:5. Praha: Sociologický ústav AV ČR, v.v.i. 121 s. ISBN 978-80-7330-166-8.

TÝNEC NAD SÁZAVOU. Participativní rozpočet [online]. [cit.24.2.2024]. Dostupné z [https://www.mestotytec.cz/participativní rozpočet](https://www.mestotytec.cz/participativni-rozpocet)

TÝNEC NAD SÁZAVOU. Rozklikávací rozpočet [online]. [cit.24.2.2024]. Dostupné z [https://www.mestotytec.cz/internet.mestotytec:25741 /?id=1](https://www.mestotytec.cz/internet.mestotytec:25741/?id=1)

TÝNEC NAD SÁZAVOU. Týnecké listy [online]. [cit.24.2.2024]. Dostupné z [https://www.mestotytec.cz/ /tynecke-listy](https://www.mestotytec.cz/tynecke-listy)

TÝNEC NAD SÁZAVOU. Územní plán [online]. [cit.24.2.2024]. Dostupné z [https://www.mestotytec.cz/ /progres/lib/files.php?id=1202](https://www.mestotytec.cz/progres/lib/files.php?id=1202)

TÝNEC NAD SÁZAVOU. Zápis z jednání zastupitelstva, Ustavení územního plánu [online]. [cit.24.2.2024]. Dostupné z [https://www.mestotytec.cz/ usneseni-zm-2011/](https://www.mestotytec.cz/usneseni-zm-2011/)

Ústavní zákon č.1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávních celků, ve znění pozdějších předpisů.

VÁCLAVICE. O obci [online]. [cit. 26.2.2024]. Dostupné z <https://www.vaclavice.com/obec/historie>

VÁCLAVICE. O obci [online]. [cit. 26.2.2024]. Dostupné z <https://www.vaclavice.com/obec/o-obci>

VÁCLAVICE. O obci [online]. [cit. 26.2.2024]. Dostupné z [www.vaclavice.com/ obecni-urad/rozklikavaci-rozpocet/2024.html](http://www.vaclavice.com/obecni-urad/rozklikavaci-rozpocet/2024.html)

VÁCLAVICE. O obci [online]. [cit. 26.2.2024]. Dostupné z www.vaclavice.com/obec

VÁCLAVICE. O obci [online]. [cit. 26.2.2024]. Dostupné z www.vaclavice.com/obec/uzemni--plan/

VOLBY, Volební výsledky Neveklov 2014 [online], [cit. 2.3.2024]. Dostupné z [https://www.volby.cz/](https://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2101&xobec=530310&xstat=0&xvyber=0)

[pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2101&xobec=530310&xstat=0&xvyber=0](https://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2101&xobec=530310&xstat=0&xvyber=0)

VOLBY, Volební výsledky Neveklov 2022 [online], [cit. 2.3.2024]. Dostupné z [https://www.volby.cz/](https://www.volby.cz/pls/kv2022/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2101&xobec=530310&xstat=0&xvyber=0)

[pls/kv2022/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2101&xobec=530310&xstat=0&xvyber=0](https://www.volby.cz/pls/kv2022/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2101&xobec=530310&xstat=0&xvyber=0)

VOLBY, Volební výsledky Týnec nad Sázavou 2018 [online], [cit. 2.3.2024]. Dostupné z [https://www.volby.cz/](https://www.volby.cz/pls/kv2018/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2101&xobec=530310&xstat=0&xvyber=0)

[pls/kv2018/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2101&xobec=530310&xstat=0&xvyber=0](https://www.volby.cz/pls/kv2018/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2101&xobec=530310&xstat=0&xvyber=0)

VOLBY, Volební výsledky Václavice [online], [cit. 2.3.2024]. Dostupné z [https://www.volby.cz/](https://www.volby.cz/pls/kv2018/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=1&xnumnuts=2101&xobec=532061&xstrana=0&xstat=0&xodkaz=1)

[pls/kv2018/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=1&xnumnuts=2101&xobec=532061&xstrana=0&xstat=0&xodkaz=1](https://www.volby.cz/pls/kv2018/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=1&xnumnuts=2101&xobec=532061&xstrana=0&xstat=0&xodkaz=1)

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č.106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím

Zákon č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Zákon č.129/2000 Sb., o krajích.

Zákon č.283/2021 Sb., stavební zákon.

ZNAK MĚSTA NEVEKLOV, Registr komunálních symbolů [online]. Dostupné z <https://rekos.psp.cz/symboly>

ZNAK OBCE VÁCLAVICE, Registr komunálních symbolů [online]. Dostupné z <https://rekos.psp.cz/symboly>

9. Seznam obrázků a zkratk

9.1. Seznam obrázků

Obrázek 1 - Mapa správního uspořádání České republiky	16
Obrázek 2 - Znak a vlajka obce Václavice	31
Obrázek 3 - Mapa katastrálního území obce Václavice	33
Obrázek 4 - Znak a vlajka města Neveklov	37
Obrázek 5 - Katastrální území obce Neveklov	39
Obrázek 6 - Znak a vlajka města Týnec nad Sázavou	43
Obrázek 7 - Katastrální území obce Týnec nad Sázavou	45

9.2. Seznam použitých zkratk

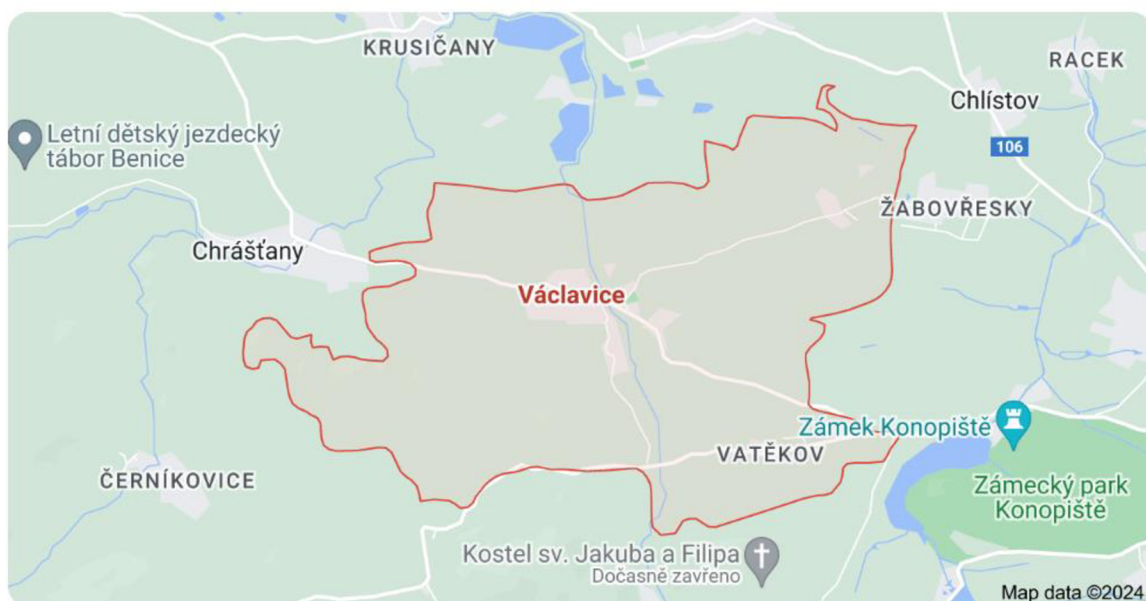
II/	Silnice 2. třídy
III/	Silnice 3. třídy
CLLD	Komunitně vedený místní rozvoj-Community Led Local Development
D3	Dálnice D3
ha	Hektar
JZD	Jednotné zemědělské družstvo
MAP	Místní akční plán vzdělávání
MAS	Místní akční skupina
MHD	Městská hromadná doprava
m.n.m.	Metřů nad mořem
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
TJ	Tělovýchovná jednota
ZO	Základní organizace

Obrázek č.2 Znak a vlajka obce Václavice

Zdroj: Registr komunálních symbolů [online]

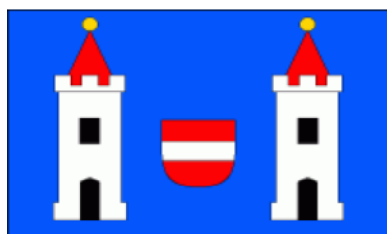
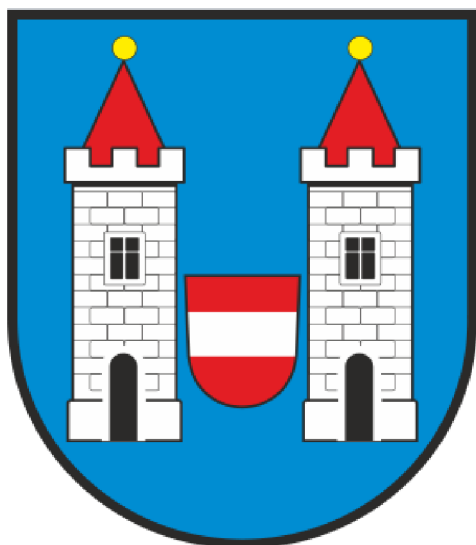
Obrázek č.3 Mapa obce Václavice

Obrázek 9 - Mapa katastrálního území obce Václavice

Zdroj: Obec Václavice [online]

Obrázek č.4 Znak a vlajka města Neveklov

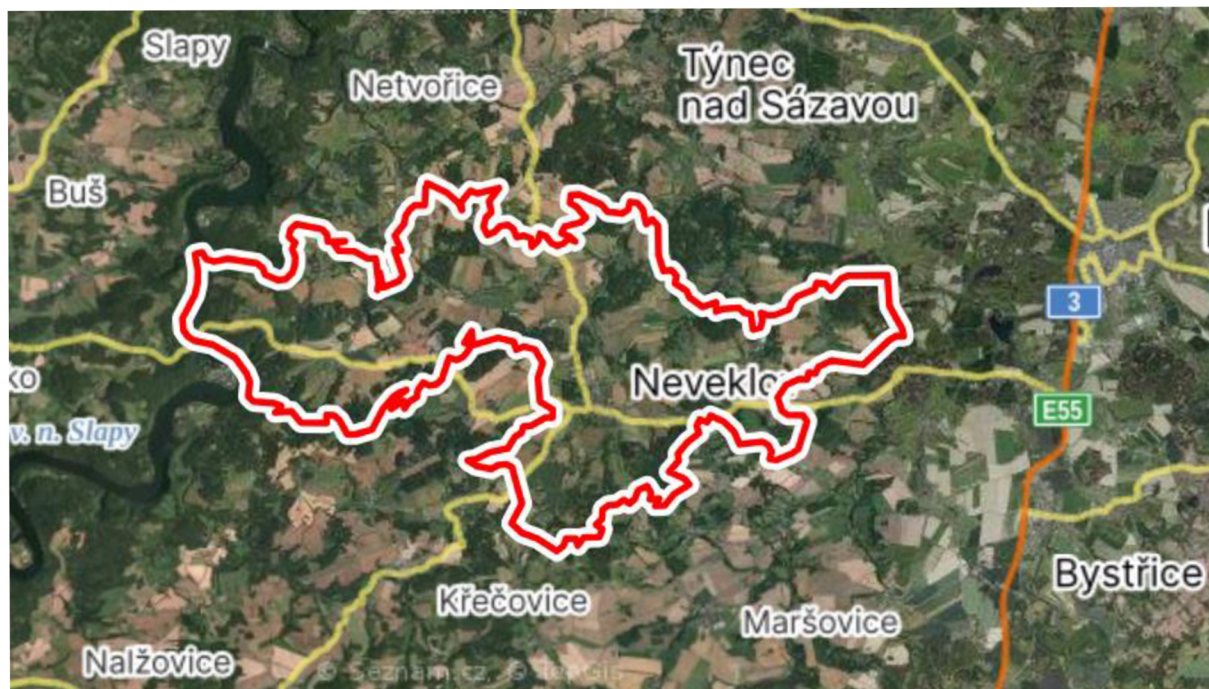
Datum rozhodnutí: 31. 5. 2005

Číslo rozhodnutí: 55

Obrázek 10 - Znak a vlajka města Neveklov

Zdroj: Registr komunálních symbolů [online]

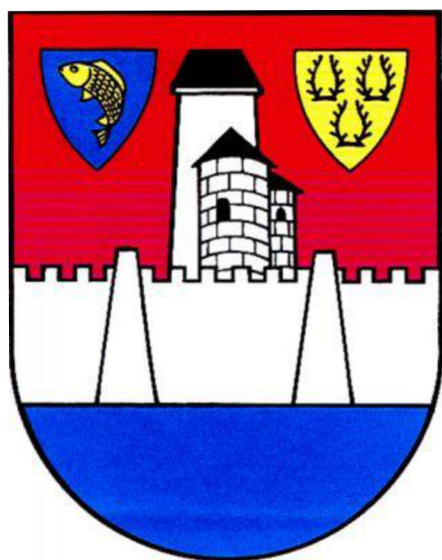
Obrázek č.5 Mapa města Neveklov

Obrázek 11 - Katastrální území obce Neveklov

Zdroj: Mapa města Neveklov [online]

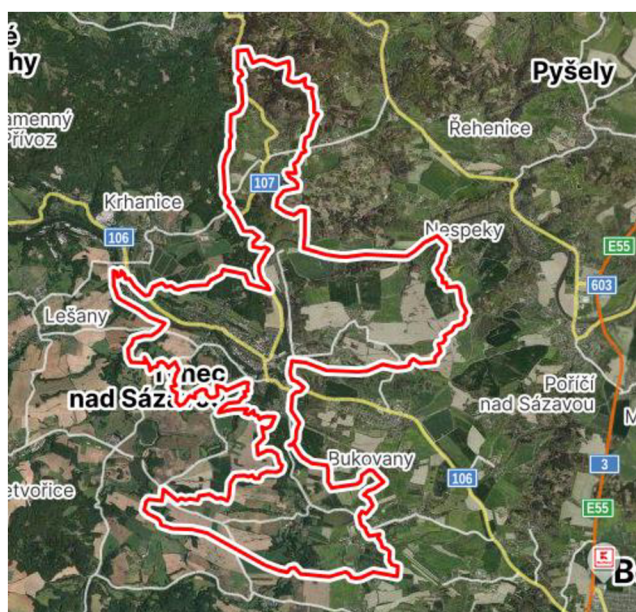
Obrázek č.6 Znak a vlajka města Týnec nad Sázavou

Obrázek 12 - Znak a vlajka města Týnec nad Sázavou
Zdroj: Registr komunálních symbolů [online]

Obrázek č.7 Mapa města Týnec nad Sázavou

Obrázek 13 - Katastrální území obce Týnec nad Sázavou
Zdroj: Mapa města Týnec nad Sázavou [online]